

W. HEIMBURG

SÛT A NAP

**FORDITOTTA:
KARINTHY EMMY**

**VILÁGIRODALOM KIADÁSA
1921**

A mű elektronikus változatára a Nevezd meg! - Így add tovább! 4.0 Nemzetközi (CC BY-SA 4.0) Creative Commons licenc feltételei érvényesek. További információk: <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.hu>

Elektronikus változat:
Budapest : Magyar Elektronikus Könyvtárért Egyesület, 2018
Készítette az Országos Széchényi Könyvtár E-könyvtári Szolgáltatások Osztálya
ISBN 978-963-417-322-9 (online)
MEK-18253

Kinn nyomasztó a hőség; kellemesen hűvös az urilak legnagyobb, középső szobája. Karcu ágon ákáclobb imbolyog az ablak előtt. Azon keresztül zöld homályosság szűrődik a szobába. A fény nehéz, sötét mahagoni-butorra verődik. Zöld posztóval bevont heverő, kényelmes karosszékek szertesét.

Két szék közt varróasztalka áll az ablakmélyedésben. Rajta varrókosárka; belőle fehér himzés kandikál. Körül egész halom tarka pamut; az ahoz tartozó kézimunka lecsuszott a földre; szürke kis majompincsi telepedett rá. Aranyozott óra halkán, szakadatlanul tiktakol; ott áll a magas tükör márvány lapján. A mutató délelőtt háromnegyed tizenkettőt mutat; felhangzik az óra hármás csilingelő jelzése. Nem hallja senki; az a két élőlény a szobában alszik; a divánon a néni, a megkezdett török himzésen a pincsi.

Nehezen, mélyen lélezkzik a néni; majdnem úgy fest, mintha hortyogna. Kettőstokájú, kerek arca csupa vörösség; a keze szorosan összekulcsolva az ölében. Égszínkékszalagos főkötőjét gondosan letette elalvás előtt. Ott fekszik az asztalon; mellette nagy, kerek üvegü okuláré. Meg az estilap.

Pieper Konstanci kisasszony lehet úgy ötven éveske; a világ legjóraivalóbb vénkisasszonya. Igaz; vannak neki bogarai, - de kinek nincsenek bogarai? Klein-Hermsdorfon Seiffert föld-birtokos ur ugyan örülhetett, mikor is felesége halála után - nagyon fiatalon halt meg! - az asszony legidősebb nővére vette át a háztartás vezetését. Meg kicsit a gyerekek nevelését is. A kis kerek, kövér és barátságos sógornő értette a dolgát; a háztartás kitűnően ment. Hogy a gyerekek hogy nevelődtek, az másik kérdés. Majd meglátjuk mindjárt azt is.

Stanci néni - Stancika, úgy hitták általánosságban - idestova tizennégy esztendő óta vezette a sógora háztartását. Mikor a testvére halála után átvette a háziasszony kötelességeit, még járt a falu szája. Meg a cselédeké is. Azt rebesgették, hogy az ur az akkor még jókarban lévő kisasszonyt elveszi ám majd feleségül. Hanem tévedtek a derék népek; sógor, sógornő szépen, békességben megöregedett egymás mellett. Egyikük se gondolt ilyen lehetőségre. A Seiffert-ház egyik régi butora, a süket Lencsi, csinált ugyan egyszer ilyes célzásokat Stancikának. Vélte, a nagyságos kisasszony okosan tenné, ha feleségül menne az urhoz, vagy elvételne magát vele. És vérvörössé vált a derék néni arca. Kis, szelid szeme gonosz és keserű villámokat lövelt a beszélőre. Szerencse, hogy süket volt az ügyetlen szolgáló. Másképp talán tettelességre vetemedik a jó néni.

Az eset után pár napig - szokása ellenére - kerülte a sógorát s úgy elpirult, ha szólította, mint valami tizenhatéves kislány. A sógornak végtére feltűnt Stancika változott viselkedése. Kérdezte az okát. A kisasszony eleinte himezett-hámozott. Végre is, sok kérdezősködés után, habozva és akadozva kijelentette, hogy mégis csak jobb volna, ha visszatérhetne Breslauba. Kezdenek - ugymond - mindenféle sületlenséget beszélni őrá. És hogy neki a jó hire bizony mégse olyan »mindegy«.

A derék, még mindig elegáns sógor hangos nevetéssel vetette magát a karosszékbe. Könny gyült a szemébe a kacagástól, mikor szót talált. - No de Stanci néni... Stancika, aranyos! Még hogy bennünket akarnak összepárosítani. Hál' Istennek; végre olyasvalami, amin jóizüt kacaghat az ember. Ugyan mondd meg kérlek: te, ilyen értelmes fehérnép, hogyan töprenghetsz ekkora ostobaságon? Meg hogy még el is akarnál miatta menni? Stancika, gyerekes vagy a negyvenes évek határán! Isten úgy segítjen, ha nem volnék olyan öreg fickó, meg ha nem állottam volna előszörre is mint vén gyerek az oltár elé - akkor, Stanci, becsületesem megtenném még egyszer. De félek, ha így lépek a templomba, még ki találja jelenteni a pap, hogy nem érjük meg a pénzt, amiért összeád. Ugyan - ostobaság! Tul vagyunk már ezen, Stanci néni, ilyen vén roncs mellett, aminő én vagyok, nyugodtan élhetsz tovább. Meg aztán magad is abban a korban vagy már, mikor a lányoknak - megjön az eszük. No ugye Konstancia? Együtt maradunk s nem zavartatjuk magunkat falusi rémhistóriákkal?

Stanci néni gyanakodva mérte végig a sógor magas, sudár alakját. Magában valahogy úgy képzelte, hogy nem is festene olyan rosszul, mint vőlegény. De az őszülő haja, az a meggyőződés, amellyel öregnek mondja magát, mégis megnyugtatták. Legyőzte gyöngéd aggodalmát és megmaradt a házban, mint sógornő - dacára valamennyi süket Lencsinek. Most ő maga vezette a gyeplőt; a ház ura pár hét óta távol van. Fürdőre ment, hogy merev tagjait kinyújtóztassa; úgy mondta. Nem volt könnyű a Stanci néni hivatala; nem csoda, ha kimerülten elaludt. Ott az a nagy háztartás; meg két ifju, életvidám...

Hallga csak! A magas, barna ajtó szárnya halkán fordul; a homályos helyiséget fényes napsugár szeli ketté. A napsugár közepén fiatal lány: mosolyogva néz körül. Mikor meglátja az alvó nénit, int. Szőke leányfej hajlik be az ajtón. Az is leplezetlen gyönyörűséggel tekint az alvó néniire. A szobában álló ifju hölgy újra int a társnőjének; oda sompolyog a diván elé; megáll a gyanutlan és immár hangosan horkoló Stanci néni feje mellett.

A horkolásban való igyekezetét, a két leány elnyomott viháncolása jutalmazta. - Ó Hédi! hadd! - kiáltott az ajtóban a szőke. - Ne piszkáld az orrát; rémes!

Hédi - hamis arcocskája mosolyog - mégis ránt egyet hosszú barna hajfonatán. Óvatosan csiklandozza a végével a Stanci néni telt ajkait; csinos kis bajuszkát alkot fölbe. A néni összerezzen; hunyorit - és nyugodtan tovább alszik. Ujra ott a barna hajfonat a képén; de most úgy összerázkodik tőle, hogy még a kezét is az orra felé böki. Majdnem elkapja a röpülő hajfonatot; megvakarja az illető helyet az orrán és félhangosan, álmosan morog: »Undok legyek!«

Harmadszorra táncol az illatos hajacska a néni szája fölött. - Gutába is; - kiált a néni és egyszeribe felegyenesedik. - Micsoda hülyeség ez?

- Fel akartunk ébresztteni! - rebegi ártatlan képpel a kis gonosztevő. - De még el se kezdhettük, már csunya légy röpült az orrodra!

- Hát mit akartok? - kérdi valamelyest megszelidülve, Stanci néni. Álmosan pillog az előtte álló két leányra; azoknak hamiskásan mosolygó, bájos arcára.

- Hogy mit akarunk? - kérdi a kis barna. - Hát először is kelj fel, néni. Hisz minden pillanatban itt lehet a főhadnagy...

- Uristen! Igaz is; a főhadnagy; - kiált Stanci néni egész elszörnyedve. - Majd hogy el nem felejtettem. - Gyorsan felemelkedik és a tükör előtt a fejkötőjét igazgatja. - Ki se mondhatom, gyerekek, hogy mennyire zavar, mikor hadnagyokat kell itt szálláson tartani. Különösen, hogy az édesapád nincs idehaza, Hédi fiam...

- Hát erősen zavarólag hat rád, Stanci néni; - felel a Hédi fivére, Ottó. Tizenkilencéves, csinos, friss arcú fiatalember. Most lépett a szobába; hallotta az utolsó szavakat. Fesztelenül veti magát a kerevetre; füttyül és lovaglóstorral csapkodja a levegőt.

A néni barátságos arca hirtelen vérvörösre gyulad. - Nem megmondtam ezerszer is, Ottó, - menydörgi, - hogy mennyire utálok, mikor úgy ráveted magad a divánra? Jó Isten; hát sohse lesz vége ezidén a szünidőnek, hogy ez a sok rendetlenkedés egyszer véget érne?

- Sohse mérgeledj, néni; - mond Hédi; - nyolc nap múlva újra ott ül az osztályban. Ha újra eljön, apa is itthon lesz már. Az majd móresre tanítja.

- És törődj inkább a lányokkal, ne velem; - mond Ottó urfi nagyon szárazon. - Szükség van ott mindakét szemedre; én magam csodákat értem meg mellettük.

- Ugyan miféleket? - kérdi aggodalmasan a néni. A lányok csodálkozva figyelnek.

- Nohát - mond Ottó; - az imént egész ártatlanul jövök keresztül a parkon. Hirtelenében drága unokatestvérem és nővérkém jelennek meg a színen. Utóbbi ugylátszik megneszelte a főhadnagy urat fönn a vendégszoba ablakából. A hadnagy ur meg, ugylátszik, ismeretlen hadi terepet akart kivizsgálni, mert a tábori csiptetőjét viselte. A nővérkém azon a nézetten volt, hogy nem ér semmit a legszebb terep se, ha nincs kellő háttér. Azon kezdett igyekezni, hogy a vörös galléros ur figyelmét mindenféle, a női nemmel született, vagy elsajátított agyafurt csalafintasággal magára terelje. Teszem föl: hangos beszéd; napernyő libegtetése; virágágyakon való könnyed szökellés. És persze, hogy természetes...

- Nem igaz! - Hédi vérvörösre gyulad. - Nem is láttam még a hadnagyot!

- Én se! - támogatja Klárika.

- Terólad nem beszéltem; - mordul Ottó az utóbbira. - Hiszen tudom, te... kicsit felemelkedik a divánon - te, Klári, ugye? az elegáns uniformist meg se nézed közlelől?

- Bolond vagy, fiam; - szól közbe Stanci néni. - Mi közöd neked ahoz, hogy Klári megnézi-e a hadnagyot közlelől, vagy se? Ugyse akadályozhatod meg benne, ha teszi is... Csak jótanácsokat ne osztogass, kérlek; mert akkor komolyan megharagszom. Tudják a leányok nagyon jól, mi illik, mi nem; nem gyerekek már ezek.

- Mire a sok kemény szó, néni? nem is illik az a te rózsajkaidra. Még hozzá az én fejemhez vágod őket, kitünő szolgáldehoz? Hát nem viseltetem kezdettől fogva szégyenletes gyöngeggel kis, kövér nagynéném iránt? Hisz ő süti a világ legpompásabb réteseit! - Mig így beszél, Ottó feláll és azt, akihez a szavait intézi, szívélyesen ölelgetni kezdi. - Nem akarlak megzavarni a multságaitokban; - folytatja - csinálj magaddal, meg Hedviggel amit akarsz. Nekem mindegy, ha halálosan bele is szerettek az uniformist viselő pajtásba; de Klára csak látogatóban van itt és...

- Hanem most már sziveskedj elhallgatni! - mond komolyan Stanci néni. Kelletlenül vonja el magát az ölelő karok közül. - Egyszerűen megtiltom ezt a sok ostoba beszédet szerelmeskedésről. Ilyesmire nem gondol itt senki. Nagyon hálás lennék, ha elengednél; minden percben itt lehet az a hadnagy!

- No lám; hát mindig újra a hadnagy! - ismétli Ottó s az ellenszegülő néninek csattanós csókot nyom piros arcára. - Jobb, ha mindigárt menekülök a szintérről, - csak az öregemet nem értem! - És tréfásan megvakarja a fületövét. - Hogy manőverkor egyedülhagyja az asszonynepet!

- Bolond ez; - morog Stanci néni és helyreigazítja a fejkötőjét. A viharos simogatásnál kicsit oldaltbillent. De olyan tekintettel követi a fiatalembert, amelyik teli van büszkeséggel és szeretettel. Az ember alig egyeztetheti össze ezt a tekintetet a szigoru szavakkal. Ottó a lovaglóostorával a csizmáját verdesi; a fejét rázva, megy keresztül a szobán. Az ajtóban megáll és átpillant az unokanővére. Az most lehajolt, hogy a pincsikutyát a kézimunkájáról elhessegesse. A kutya morogva kapkod a lányka karcsu csuklója után. - Nono Diána; - hizeleg az ifju hölgy; - hadd el, kutyukám. - De Diána még hangosabban morog és csakugyan beleharap a vékony ujjacskákba; az ijedt leány hangosan felsikít.

Ugyanabban a percben süvit a lovaglóostor; fültövön találta a vonító kutyust. Az ő vakkantása elvegyül Hédi sikolyával. Fivér, nővér haragosan áll egymással szemközt; a Hédi karján ott a szeretett állatka.

- Kérlek; majd ezentul hadd, hogy én büntessem Dianát! - mond Hedvig hevesen.

- Cukros pereccel, he?

- De hisz nem is harapott akkorát! - igyekszik Klárika védelmébe venni az ebet. Lehajol, hogy megsimogassa.

- Ha az ilyen dög harapni akar, - mond Ottó, - akkor csak korbács segít. Mutasd a kezéd, Klári! Megharapott?

A fiatal lány hátrateszi a kezét. - Dehogya; hiszen nem is fáj már!

- Jó Isten! Ugyan hát ne sirj már, Hédi! - mond a néni. - Nesze pincsi: cukor. Aztán menj már, Ottó, hogy végre béke legyen!

- Addig nem megyek, míg nem láttam a Klári sebesülését. - Klári habozik; csak a néni egy intésére mutatja a kezét. A kis fogak mély nyoma meglátszik. Ottó az ujjacskákat a kezében tartja. Aztán gyorsan az ajkához vonja fius lovagiassággal. Az ő korának a sajátossága. Klára gyorsan visszahuzza a kezét és Ottó gyors léptekkel távozik.

Stanci néni a fejét csóválja, úgy tekint utána. - Jó Isten, hogy mi lesz ebből a széllel béleltből! - fordul a két leányhoz. - Klári; ez féltékeny ám! még majd megérjük, hogy a hadnagy...

- Krosky hadnagy ur tenné tiszteletét a hölgyeknél! - jelenti a belépő szobalány.

Jön is már, akit jelent. A három hölgy a feltűnő csinos, karcsu tisztre mered. Az sapkájával a kezében, kifogástalan udvariassággal közeledik Stanci néni felé. Mélyen meghajol előtte, a kis, kerek kezét ajkához vonja. Aztán ugyanolyan mély meghajlással a fiatal hölgyek felé fordul. Kezet nem csókol; sötét szeme vizsgálódva pillant a lányok arcába.

- Remélem, a hölgyek megbocsátják akaratlan betolakodásomat; - kezdi, miután helyet foglalt. Eleget tett annak a felhívásnak, hogy a felöltőjét levesse. Remélem, a beszállásolás nem zavarja önöket tulságosan?

Stanci néni pár mormogós szóval félbeszakítja. - Sőt - nagyon örülünk - kellemes változatosság. - A fiatal tiszt meghajol. Kijelenti, hogy ő a sors különös kegyeltje, mert a többi pajtás majdnem valamennyi parasztnál van megszállva.

- Ahogy bevonultunk, jól szemügyre vettem a vidéket. Sok az erdő; de itt a park gyönyörű lehet.

- Nagyon szép! - mond Klára melegen. - Ha városból jön az ember, egész fölenged itt a gyönyörű lomb között - olyan irigylésreméltó dolog falun lakni!

A bensőséges, lágy hang meglepi; Krosky a beszélőre pillant. Olyan bájos a fiatal lány; karcsu felsőteste kicsit előrehajlik; úgy ül a karosszékből. Rózsás arcocskájával a tiszt felé fordul; tiszta, kék szeme ráragyog. A fiatalember úgy érzi, sohse nézett még ilyen mély, kedves szemecskébe. Pedig belenézett már egynéhányba. El is felejt felelni; hagyja, hogy Hédi folytassa a társalgást. Az szokott élénkséggel fecseg:

- Ugy ám, Klárikám! Nyáron helyes dolog a falu. De télen! Néha az ember meghal az unalomtól; nem igaz, néni? Milyen más akkor a város: a bálók, a színház, a hangversenyek, korcsolya - nem-e, hadnagy ur?

A hadnagy ur lekapja a pillantását Klárikáról és Hédire tekint. - Szentséges ég! Ez se csunya ám! - gondolja és igenlőleg felel. Hagyja, hogy most a másik arcocska is megigézzé. Sötét fürtök; a kislány kifejezése majdnem délies. - Nem rossz! - gondolja, míg a villámló szembe pillant. - Hogy különbözik a szem vágása, kifejezése és színe az unokatestvérétől! - Karmen ez, amaz meg német Gretchen; az ördögbe is, nehéz a választás. Egyszerre tűzvonalba kerül az ember két ilyen bájos gyerek közt!

Krosky hadnagy ur briliáns társalgási tehetségről tesz tanúságot. Hol a lányokhoz intézi a szót, hol Stanci nénihez; a derék néni itt-ott int is a fejével. Szóhoz nem jut szegény. Mire asztalhoz telepszik a társaság, már majdnem holtbizonyossággal megállapítható, hogy a hadnagy ur megejtette a választást. A szőke Klárika javára dőlt az el. Hisz a hadnagy ur maga

sötétbőrű, barna. Akár a magyar pusztá fia. És ott, hol kevesebb az ellentét, kisebb a delejes vonzalom.

Ottó a legkevésbé se szemléli barátságosan, hogy a választás a kis unokahug javára dőlt el. Az a valóság, hogy a hadnagy ur tizennégy napig lesz atyja házában vendége, nagyon lefokozza a jókedvét. Stanci néni is kezd elragadtatva lenni a beszállásolástól és alig hallgatja már a kedvence élceit. Később harapós gunnyá változik az élce; mind a hadnagy ur rovására. - Ugyan hallgass, Ottókám; - mond később a néni - majd ha egyszer te jössz mint hadnagy látogatóba hozzánk, azon is csak örülni fogok!

- Ha azt hiszed, hogy belőlem is ilyen pomádés tégely, ilyen dróton rángatott fajankó lesz, akkor nagyon tévedsz; - felel Ottó. Savanyu arccal megy ki a házból.

De a hadnagy ur értette a módját, hogyan kell a hölgyek kegyébe behízelegni magát. Olyan jóízű kis adomákat mesélt a helyőrség életéből, hogy Stanci néninek a könnye is potyogott. Simogatta Hédi pincsijét; Klárka pamutját gombolyította. Ozsonnára a kertben terítették; a hadnagy ur cigarettázott, hogy a szunyogokat elkergesse; dicsérte a parkot, az urilakot s sokatmondó pillantással jelentette ki a piruló Klárikának, hogy soha életében még nem volt ilyen kellemesen beszállásolva. S olyan lekötelezően tudott mindent mondani, hogy Stanci néni szívből hálát mondott a kellemes és érdekes vendégért. Este Hédi piros kis szája egyebet se csacsogott, mint a hadnagy dicséretit.

Bő fésülködőköpenyében hálószobájának tükre előtt állott s göndör, sötét fűrtjeit éjszakára főköttő alá szoritotta. Finom arcoskája bájos látvány volt a fehér csipke alatt. Aztán odault az unokatestvére ágya szélére. A kislány nagy szemével a nyitott ablakra meredt.

- Oltsd el a villanyt Hédi; - mond végre, megállítva unokatestvére szóáradatát. - Jobban látni az eget, ha itt benn sötét van.

Hédi engedelmeskedik. Aztán újra leül az ágy szélére.

- Ó; tekint csak ki! - s Klárka kimutat az augusztusi ég ragyogó csillagaira. - Milyen csodás!

- Szép; - mond szórakozottan Hédi. - Te; nem találod, hogy Krosky hasonlít Piccolominihez, akit az elmúlt télen láttunk Berlinben a színházban? Tudod...

- Semmi érzéked a természet szépségei iránt; - jelenti ki Klára ingerülten. - Ugyse emlékszem rá, hogy milyen volt!

- Óh; hm. Én nagyszerűen emlékszem. A hangja, a tartása... ugy ám! Schiller lelki szeme előtt lebeghetett ilyes alak, mikor...

- Uristen! Hédi hallgass már! Hallod? - mond halkán és hevesen Klára. A figyelő lányok fülét tiszta, csodaszép tenorhang üti meg;

„Ó csöndes éj,
Szerelmi kéj...”

A hang elült. Aztán újra felhangzott a »Denevér« áriája.

„Csalfa a lány szive, ha sir, ha kacag”

- Pfuj! - suttog Hédi. - Hallod, Klára?

„Hol mosolyog, hol könnye pereg;
Hazugság mind...”

- Nagyszerű! Csukjam be az ablakot?

Ujra elhallgattak ottkinn; nemsokára egyszerű, bensőséges dalba kapott az éneklő. Most még tisztábban érte el a hang a hallgatózó leányok fülét. Ugylátszik, az énekes kihajolt az ablakon:

„A dalocskám aranyhid
Hol szerelmem suhan
Hol álom szárnyon engem
Örömben és buban
Tehozzád hajt a vágyam,
Szivedért repesőn...”

- Csukd be kérlek az ablakot! - mond Klárrika majdnem hevesen. Mikor Hédi betette, aggodalmasan kérdi: Mit gondolsz, tudja, hogy halljuk?

- Á; - felel Hédi. - Annyira még nincs tájékozva. Hanem tudod: szépen énekel! - Csak ne volna úgy megakadva a női szivekkel.

- Fáradt vagyok; - mond Klárrika és a fejét a vánkosba temeti. A szeme előtt mintha egész sereg csodás alak keringene. A fejcskéjében úgy forr összevissza minden, mint valami katlanban. S a zürzavarból mind újra kibontakozik az »Aranyhid, min a szerelem suhan«.

- Jóccakát! - sugja Hedvig és ajkát a szőke fürtökre nyomja. De Klára meg se mozdul; az unokatestvére bosszankodva bujik az ágyába. - Ugyan mi baja lehet? gondolkodik. Hisz máskor nem ilyen - álmos. Aztán újra Krosky képe jelenik meg előtte. Avval a kellemes biznysággal hunyja le a szemét, hogy a falusi élet unalmát pár kedves nap teszi majd változatossá. - Még duetben is énekelhetek vele! - az utolsó gondolata.

Stanci néni már mélységesen aludt. Az ágy mellett, az asztalon, nyitva a háztartási napló. Ha valaki kiismerte volna magát benne, azt is észreveszi, hogy némely tételek sokkal magasabbra vannak szabva, mint egyébkor. Még jegyzet is áll lenn: az árulja el, hogy mekkora helyet foglal el a derék tiszt a néni kegyeiben.

Bifsztek reggelire a hadnagy urnak meg egy üveg ó-rüdesheimi. - Ugyan izlett neki; - mormog álmában a néni és a másik oldalára fordul.

Ottó szobájában még ég a lámpa. A fiatal ur könyvekkel borított asztal előtt ül. Az álla a tenyéren; mellette Ovidius »Szerelmem művészete«. Meg finom, fehér, telefirkált papirdarab. Ha a vállán keresztül odapillanthatnánk, mit ír: megértenők mély sóhajtásait. Cikornyás betűkkel ilyesmi áll ottan:

KLÁRÁHOZ!

Drága lányka, szép egyetlen
Ha szivem bilincsbe verted
Verj bilincsbe hát egészen
Tiéd legyen árva lelkem.
Hisz szeretlek szivrepesve
Ó ne higyj a hitszegőnek
Mézes szóval, cifra himmel
Ha megejteni akar...

Idáig eljutott volna az ifju költő; hanem hiányzott a rim: a »hitszegő«-höz. »Vakmerő, lebbenő, lepedő«; hiába; ilyesmi nem illik az ábrándos költeménybe.

Már órák óta ott ül a papír előtt és még mindig nem jutott semmi az eszébe. Hát nem ostobaság? Haragosan veti el végre a tollat; a divánra heveredik. Ahogy ott gondolkodik, becsukódik a szeme. »Lebegő, libegő« folytatja félálomban; majd »Klárrika... kedves Klárrika!«

Annyi csodálat, igyekezet és megvetés tárgya mit csinál azalatt? Alszik; horkol, de úgy, hogy visszhangos lesz tőle a szoba. Hisz gyalogos hadnagy szegény; alaposan menetelt egész nap. Aztán udvarolt körömszakadtig; bevallotta sajátmagának is. És nem hanyagolta el a Stanci néni Rüdesheim-borát se. Holtfáradt volt, mire a szobájába került. Aztán behatolt a lányok hangja; ott voltak az alatta levő szobában. Nem értette, hogy mit beszélnek. Csak a bájos kis szőke ezüst hangját tudta kivenni. Eszébejutott, hogy csinálhatna egy kis meglepetést. Tudta, hogy a hangja szép; sokan megcsodálták. »Az ember ne rejtse véka alá a tehetségeit;« mondotta magának és a meleg augusztusi éjjelbe kibocsátotta a kis dalocskákat. El is érték azok odalenn a lányok kis fülét. Hogy minő hatást ér majd el velük, arra a jó hadnagy ur alig gondolt.

Most a fáradság mély, álomtalan álmát aludta. A Klein-Hermsdorf uradalom portájára csönd telepedett. Ragyogva borította be a csillagos ég a földet. Éjjeli szellőben halkan suttogtak a park fái; halkan regéltek egymásnak kikeleti ébredésről, őszi esőről. A márványtalapzaton álló kis Amor ravaszul a ház felé sandit és a nyílát hegyezi. Mintha olyas történe ott, amihez neki is van köze. Ravasz kópé!

- Mégis csak tudni szeretném, meddig csinálja ez a Krosky, míg rajta nem veszt? Tudja, Trebnitz, biztos vagyok benne, ha magáról, vagy rólam lenne szó: mi kettőnk holtbizonyossággal papi áldás ékesítene és mint jámbor férjek, barangolnánk szerte a világban. És ez a kölyök mindig ép bőrrel menekül. Sokszor fel nem bírom fogni, hogy csinálja. Ugy udvarol minden csinos fruskának, hogy az illető mama, vagy papa joggal galléron ragadhatná és édes vőmnek szólíthatná. Hanem olyan ügyes a meglógásban, hogy utolérhetetlen. Emlékszik a mult esztendőben a kis Kovalszky lánnyal? Szegény, pedig istenugyse, nem utolsó gyerek volt.

Tiszt mondta a hosszú, félig tréfás, félig bosszus szónoklatot. Nagyon egyszerű parasztszobában, még egyszerűbb divánon feküdt. Az alacsony, füsttől fekete gerendás tető felé gyönyörű füstkarikákat eregetett. Az ablakot legyek raja lepte el. A tiszt kérdőn tekintett arra, akihez a szavait intézte. A másik keskeny, rövid ágyon feküdt a szoba hátsó fala mellett. Csomó, kék és piros huzatos ágyneműt, miket keményre tömtek falusi tollal, mint fölösleges terhet, kidobták az ágyból. A nem nagyon tiszta padlóra voltak hányva; két kutya telepedett oda.

Trebnitz hosszan ásított. - Hej, hej! Ehe. Csakugyan nagyszerű dolog. Magunkfajta unatkozik, de úgy, hogy hasonlatot se tudok rá... az meg... ujfent csak odakerült, ahol az egyetlen csinos leányzó virul...

- Az ám, az ördögbe is; - mond az első. - Én meguntam már az életemet ebben a manőverben. Igaz is; ide küldik az embert, az isten háta mögé... Kevés az urilak; nyomoruságos paraszti beszállásolások. Az embernek égnek mered a haja! Mit kezdünk most a vasárnap? - A kérdező felugrott a divánról és az ablak elé állt. Dühösen pillantott, minden paraszt igaz büszkeségére, a hatalmas trágyadombra. Az volt a kilátás koronája, mert tulnan, a falu főutcáján, már semmi sem következett. Pár katona füstölve ült egymás mellett egy kis padon. Áhítatosan hallgatták egy öreg paraszt elbeszélését. Itt-ott helyeslőleg bólintottak az ingujjas regélő felé.

- Nem látom be, minek kuksoljunk itt, Trebnitz, - fordul darab ideig tartó néma szemlélődés után az ifjabbik bajtárshoz, ki még mindig mozdulatlanul, érdeklődéssel figyelte az ablakon a legyeket. - A Mayer majd csak szerez kocsit valahonnan; gyalog járni innen Klein-Hermsdorfba ilyen por mellett - lehetlenség!

- Hová? - kérdi Trebnitz csodálkozva és kicsit felemelkedik.

- Klein-Hermsdorfba, a Seiffert házba.

- De hisz Krosky mindenféle célzásokat tett, mintha a hölgyek nem kívánnának más látogatókat, mert egyedül vannak...

- Nem veszek róla tudomást, aztán rendben van, - felel a másik. - Ha Krosky ilyen kijelentéseket tett, akkor biztosan volt neki rá oka. A teremtsit; nem szoktam hölgyek körül legyeskedni, de hát a csöndben, vagyis unalom közepette érik a tehetség. Azért is átme gyünk és fölbo szantjuk az ezred sziv-döglesztőjét.

Szorosabbra huzta a waffenrockját. Megsimitotta kicsit hirtelenszőke haját. Olyan hangon, amiért az ezredparancsnok csak dicsérhette, kikiáltott a vasárnapi nyugalmat élvező katonákhoz. Mintha villanyos ütés érte volna őket, úgy ugrottak fel. - Vojnics! A lakktopánjaimat! Ugorj no; kölcsönözzem a lábam, fickó?

- Trebnitz; magának is toilettebe kell ám vágni magát; - fordul a társához. Mert az ujra ásitva dőlt vissza az ágyra. - Keljen no; legfőbb ideje, ha még az ebédből látni akarunk valamit. Különben is összefutott a nyál a szájamban, mikor tegnap Krosky említette, micsoda rüdesheimit tartanak azok.

- Csak nem tán? Teringettét. - Trebnitz felugrott. - Akkor...

- Ez magának való mézesmadzag! - nevet Freben, a tükör előtt állva, kétfelé választott, kicsit sörtés haját két kefével dolgozva meg. - Vojnics; eredj; szólj a Mayernek, hogy félóra alatt kocsit teremtsen ide a ház elébe. Másképp kerékbe töretem a gazembert! - Vagy igaz, - folytatja - hisz már nem vagyunk Franciaországban. - Ugyan Trebnitz; no; hát menjen már át a szállására!

- Már el is mentem; - kiált be Trebnitz a nyitott ablakon. - He; - morog, ahogy tovább halad; - ez az ember csupa izgalom. Csak nem jött rá megint a házassági düh? Jó dolog lenne; szívesen fizetnék hat vasat a multságért... Mindegy; nagyszerűen fogok mulatni, ha nyugodtan végignézhetem, mint marakszik kettő az egyért. Rám majd a nénike marad, akit Krosky emlegetett. Jól van ugy is; csak hozakodjon elő avval a rüdesheimivel.

Klein-Hermsdorfban pedig szakadatlanul továbbfejlődtek a dolgok. A néni uszott a gyönyörűségben s küldözgette az értesítéseket Teplitz felé; igen szépen emlékezett meg azokban az ifju hadnagyról. Hédiben megvolt az a finom érzék, ami fiatal lányokban ilyenkor meg szokott lenni: megérezte, hogy kis unokatestvérenek változott viselkedése mögött lappang valami. Nem csak szeszély, ahogy kezdetben hitte. Titokban, érdeklődéssel figyelte a sok kis finom szálát, ami a két ifju sziv között bogozódott. Olyan ezüstös, friss, illatos az, mint a napsugár; fakadása csupa fényesség, mintha mindig sütné a nap. Ezek a napsugarak megannyi tüzes pillantás, minek nyomán pirulás fakad. Ki nem mondott, mégis megértett szavak; olyan finom szálacsákák, hogy a lehellet is elszakíthatja őket. Kivánta, bár a sok finom szálacska hálónvá tömörülne; betakarná varázsával azt a két embert és mindörökre együvé kapcsolná.

Hanem Klára kemény szóval utasított vissza minden csipkelődést. Keserű könnyekben tört ki, mikor valamelyik reggelen Hédi kijelentette előtte, hogy álmában többször emlegette a Krosky hadnagy nevét.

Ottó abbahagyta a verselést; az alkalmas pillanatot leste, hogy komoly szemrehányásokat tegyen az unokatestvérenek! Ki akarta nyitni a szemét, azt akarta, hogy Klára is lássa, micsoda Don Juannal van dolga. Ő annak tartotta a hadnagyot. Az meg csak járta tovább nyugodtan és megtéveszthetetlenül a gáláns udvarlás rózsaszínü utját. Őszintén csodálta a szép leányt, pillanatnyilag foglalkoztatta a képzeletét. Élvezte a vendégszerető ház barátságos melegét.

Született széptevő volt a csinos, barna tisztcske. Istenem, hát ha tetszett a császár őfensége legcsinosabb hadnagya a nőknek, - ilyen hizelgő címe volt az ezredben - mit tehet ő arról? Nem ő az oka, hogy olyan balgaságokat képzelnek róla, - például az a kis Kovalszky leány - nevetséges! - Jegygyűrűkre gondolt! Meg hogy ő - vőlegény? Rémes! Hogy ő - férj? Eggyel, egész életén keresztül? Hihetetlen. Dehogy; jobb így; szabadon. Hadd élvezze az életet! Ez a szabály.

Azt persze bevallotta sajátmagának is, hogy ilyen különös, csodásan bájos teremtés nem fordult elő azok közt, akiknek eddig a szeptet csapta. A szőke Klárikához hasonló lénynek nem udvarolt azóta se, hogy a vállát az aranyos rojt ékesíti. Nem tesz semmit; annál jobban ki fogja használni az együttlét rövid idejét. Utána... ki tudja, mit sodor még elébe a változatos élet?

S ma vasárnap van - ünnep. Jól kihasználta a szolgálatmentes nap kellemes óráit. Krosky sétát tett a fiatal hölgyekkel az erdőben - csupa tisztességből, de morogva, Ottó is velük tartott. A hadnagy ur a lehetőségig csodálta Klára üde, harmatos szépségét. Rózsaszínű nyáriruhácskájában olyan könnyedén haladt mellette a szűk erdei uton, mint valami madárka. Teli volt az erdő szépségeinek dicséretével; a madarak csattogása boldogsággal töltötte el; szép szemeiből áradt a derű minden fölött. S talán az ő közelléte miatt is. Hédi versenyt énekelt a csalógánnyal. Koszorúkkal ékesítette magát, mint valami görög istennő; Ottó hallgatag lépegetett mögöttük. Sötét tekintettel méregette az ellenfelét.

- Kocsi! Kocsi! - kiált hirtelen Hédi, mikor egy kis tisztásra érnek ki. A tisztás mögött az országút. - Nézzetek amoda; most kanyarodik! Klárikám! látogatókat kapunk!

Kíváncsian állott meg a kis társaság. Bámulva tekintettek a robogó kocsi elé. A majdnem lehetetlenül kicsi ablak mögül hirtelen egy fej bukkant elő. Gyalogsági sapka alól napégette, nagy arc mered ki; a száj fölött vörösseszőke, rostás bajusz. Krosky felismeri a pajtásait; ez a hosszú Freben. Kicsit torz mosoly, amelyik kiül az arcára. Megáll a kocsi. Freben hosszú alakja csodálatos fűrgeséggel kecmereg elő a furcsa jármű mögül. Utána a kis, karsu Trebnitz.

Freben olyan mozdulattal ugrik át az országút árán, amiből ki lehet venni, hogy a központi torna-egyesületben tanították ki rá. Mélyen meghajol és állva marad. Pillantást vet Kroskyra, ami nagyjából annyit jelent: »No; mutass be hát!«

»Freben főhadnagy, Trebnitz hadnagy«; tesz eleget Krosky a kötelességének, az urakra mutatva.

- Épen azon igyekeztünk; - kezdi az első bemutatott, hol Hédit, hol Klárikát mustrálva, - hogy bemutató látogatást tegyünk Klein-Hermsdorfban. De örülünk, hogy már itt üdvözölhetjük a kedves társaságot, mert bár...

- Néném örülni fog; - mond Hedvig. - Talán kegyedék is szívesen teszik meg velünk innen az utat gyalog hazáig? Mert akkor a kocsit vissza lehet küldeni. Ottó; nem lennél szíves intézkedni a kocsi miatt? - fordul az öccséhez. Az urak bólintanak.

Az ám: de hol van Ottó? Eltűnt az erdő sűrűjében; eltűnt nyomtalanul. Trebnitz siet a kocsisnak olyan értelmű utasítást adni, hogy este tizenegy órakor Klein-Hermsdorfban viszont akarja látni.

Ottó közben lélekszakadva hazaérkezett. Stanci nénit nagy munkában találta. Csodás illatu barack bőlé készítésében fáradozott. Ottó csipőre tett kézzel állott meg a nénje mellett; pár teljességgel ismeretlen dal ütemeit fütyülte. Csak aztán szólalt meg: - Nohát. Jó lesz még ugy husz-harminc üveggel hozzáönteni. Mert evvel a kis vödörrel nem mész sokra.

- Még hogy nem megyek sokra? - kérdi Stanci néni, aki éppen megkóstolta az italt és egy pohárával az unokaöccsének nyújtott belőle.

- De ne-he-em ám! - felel az és újra füttyülni kezd, teljességgel figyelmen kívül hagyva a kóstolásra való felhívást.

- Jóságos ég! Micsoda ostobaság ez megint? Hisz többen vagyunk hölgyek, mint urak; Krosky nem iszik olyan sokat; - talán valami tervet sütöttél ki?

- Hogy kisütöttem-e? - fortyan fel a fiatalember. - Bár keresztülvihetném! A lányok most még két ilyen vendéget hoznak magukkal, mint ez a Krosky! Legszívesebben fognám az egyiket és kirugnám vele a másikat. Elég sok volt egy is; mostan még kettő; az ember a bőriből szeretne kiugrani! Mi; talán nem hiszed? Csak tölts még pezsgőt a bőléba; hadd essen jól nekik. Ezek isznak, tudod. Ugy ám.

- Ottó; igazán elment az eszed? Stanci néni rémulten tekint az unokaöccsére. Annak csak úgy szikrázik a féltékenység a sötét szeme szögletében.

- No hát jere, derék néni! - Ottó gyorsan elhuzza a pohárszék mellől; ki, a kerti szalon nyitott ajtajáig. - Emitt jön a meglepetés: ámulj!

Stanci néni kilép. Kis, kerek kezét, amiben még ott az ezüst keverő-kanál, pillogó szeme elé tartja. A nyári szél libegteti főköttőjének kék szalagját. Amint ott áll, kezében magasratartva a csillogó kanalat, majdnem úgy fest, mintha a szerelem kis istenének a márványtalapzaton háborut akarna üzeni.

És csakugyan; ott jönnek a pártfogoltjai három hadnaggal. Elöl, fehér ruhájában Hédi; fején zöld tölgyfakoszoru. Mellette rémségesen hosszú, vékony alak; a bajusza kuszált és a mozdulatai a legfurcsábbak a világon. Azok mögött Klárrika világos rózsaszínű ruhája fénylik. Mellette Krosky elegáns alakja. S - a harmadik! - Igy persze hogy nem lesz elég a bőlé!

Hédi jön is már futva és a nagyterembe vezeti a csodálkozó nénit. - Hallod; ezek ebédre jöttek ám; látogatóba! Kérlek, marasztald őket; hisz csak van elég, mi? Ugye? Kérlek szépen Ottó; menj az uraknak elébe! - Csakhogy Ottó közben újra eltűnt; az urak léptei pedig már a lépcsőn kopognak. A rákövetkező pillanatban tarka csoport veszi körül Stanci nénit; ifju, mindenféle színű szemek ragyognak rá; friss, vidám hangok repesnek a füle körül. Freben a legidősebb, az viszi a szót. Bocsánatot kér, hogy olyan ravaszdi módon, délben rontanak be a nagyságos kisasszonyhoz; aminek természetesen csak ilyesmi lehet a folytatása:

- Ó; tessék csak ebédre maradni bátran! - Trebnitz leplezett örömmel tekint a bőlés kanálra, amelyik olyan nagy reményeket ébresztően himbálózik Stanci néni kezében. Gyönyörűséggel szijja be a friss barack illatát; a két ur még annak is örül, hogy egy hölgy helyett kettő van a színen. Hisz a Krosky mindig csak egyet emlegetett; a ház kisasszonyát. A másikon Freben igyekszik az udvarlóit ügyességét köszörülni. Hadd mérgelődjön a fölényes Krosky.

Trebnitz udvariasan a néninek áll rendelkezésére. Mikor látja, hogy azon igyekszik, hogy pár üveg ujbornak a nyakát szegje, inkább otthagyja a két hölgyet udvarlójával a hüvös nappaliban, a zongora mellett. A nénivel kóstolgatja a habzó italokat.

- Kitűnő! - jelenti ki az első kóstolónál. - Csak picit édes, kicsit tulédes. De igaz is; elfelejtettem, hogy a hölgyek az édeset szeretik. Mi urak asztalnál tölthetünk hozzá kevés ujbort!

- Öntsek hozzá néhány üveg pezsgőt? - kérdi Stanci néni, akinek hizeleg a hódolat.

Pezsgőt? gondolja Trebnitz. Nagyszerű. S hangosan: - Hát hiszen ártani talán nem árt.

- Karolin; eredj csak; hozz fel kettőt azokból a vastag ezüstnyakuakból. - Mond a néni a szobán keresztül haladó lánynak.

...Előtted, grófnő, ó te legszebb asszony
Térdeplek im, kegyelmedért esengve
Parancsolj vélem és a birodalom
A császár ellen indulok fegyverbe.
Parancsolj és teérted, csupán érted
A nagyvilágot foszlányokra tépem...

hallatszik a mellékszobából Krosky gyönyörű, lágy hangja.

- Kedves, ügyes, tehetséges ember ez a Krosky hadnagy; - vélekedik Stanci néni.

- Ó; nagyszerű márka! - felel Trebnitz, a palackot átvéve Karolinától. - Moet és Chandon; pompás!

Belülről újra felhangzik a dal:

...Parancsolj vélem s bolondod leszek,
Csörgősipkás bolondod leszek én
Parancs nélkül is a bolondod lettem...

- Teringettét! Hát nem otthon felejtettem a késemet a dugóhuzóval? - keresgél Trebnitz valamennyi zsebében.

- Forrón éget a napsugár
Két kék szemed örvénye...

- Pech, pech! - morog haragosan Trebnitz hadnagy. - Máskor mindig magammal cipelem; ne fáradjon nagysád, megy majd így is.

Klárrika ott ül az ablakmélyedésben. A függönyökön keresztül a zongorára pillant, hol ő ül és énekel. Szép szeme könnyel teli. Valami gyönyörteljes érzés költözött a szívébe. Ugy érzi, hogy a kezét össze kellene kulcsolnia és meg kellene köszönnie a jó Istennek - mit? Maga se tudja biztosan. Mintha elsülyedt volna körülötte a világ; már nem lát semmit, csak azt a csinos férfit a zongoránál. Csak azt a hangot hallja. Hédi félhangosan beszél a hosszú, szőke főhadnaggal. A leány harangcsengésű nevetése minden percben felhangzik. De Klára nem hallja. Csak akkor tér magához, mikor rég elhangzott a dal utolsó üteme s hirtelenében Ottót látja maga előtt.

- Klárrika - kérdi lágy hangon - mire gondolsz? Ugy festsz, mintha nem is a földön járnál, - folytatja, mikor a fiatal leány átszellemült, párás tekintetűbe pillant.

Klári gyermeki arcáról eltűnt a sápadtság; pir szállt föl egész aranyos hajáig.

- Klári; - suttog Ottó, aki szintén piros, - nem volt sokkal kellemesebb, mikor egyedül voltunk itten és olyan kényelmes volt minden? és úgy szerettél velem az erdőbe jönni, madarakra vadászni?

Klárrika néma marad; képtelen hazudni. Inkább nem is felel a kényes kérdésre.

- Mindig azt hittem, mélyebb a kedélyed; - mond keserűen a kezdő Otelló - és most, hogy látom, hogy az ilyesmi tetszik neked... - Átmutatott féltékenységének tárgyára, aki a dalhoz utókérdetet játszott a zongorán. - Ez - látod, ez fáj nekem! - Ottó feláll és a másik ablakhoz lép.

Asztalhoz hitták a társaságot. Krosky mesébe illő ügyességgel termett a Klárrika oldalán. A lányka csupa zavar volt attól, amit az unokafivérértől hallott; úgy öltötte a karját Kroskyéba.

- »Jaj a karom, jaj a karom odavan!« - idézi a pajkos Hédi kedvenc költőjét, mikor a hosszú Frebenbe kell kapaszkodnia. - »Dus asztalunk tálalva immár«, - folytatja az idézést a főhadnagy ur, amely költői lendülettel megkacagtatja a vidám kis ördögöt, Hédit. Alig tud később magához térni a főhadnagy ötletein való kacagástól.

Jókedvű volt a kis asztaltársaság. Hozzájárult a kitűnő barack-bólé. Krosky felemelkedett és fordulatos beszédben ivott a hölgyek egészségére; úgy megéltenezték érte, hogy a kis terem harsogott belé. Még Ottó is velük éljenzett; egész megnyerte a szívét a kis Trebnitz. Az legalább nem igyekezett olyan nagyon az udvarlással, bár magának az is bevallotta, hogy ritkán látott életében ilyen bájos leányokat.

Hol Ottóval, hol Stanci nénivel csevegett, mindenbe belement, amit az a kettő mondott. Még jól is mulatott mellette. Kedvére elnézhette azt a két párt. Freben ott ült Hédi mellett és ontotta magából a szót, mint valami könyv. A rostás bajuszát pödörgette és leplezetlenül jóérzéssel tekintett szomszédnőjének bájos, kerekded, barna arcocskájába vizsinü szemével. Folyton koccintgatott a lányka egészségére és azon igyekezett, hogy nagy, sötét szemébe pillanthasson. Csakhogy nem sikerült egyszer se ilyenemü kísérlete; inkább azt lehetett volna mondani, hogy a sok hiábavaló kísérlet után mosoly telepedett a piros ajkakra, mitől két kis gödör képződött Hédi arcán. De a főhadnagy ennek a mosolynak is örült.

Krosky nem beszélt olyan sokat a szomszédnőjével; vagyishát kevesebbet a szájával. A szeme sokkal beszédesebb és sokkal veszedelmesebb is; Klárika sokszor sütötte le a kék gyerekszemét, mivel olyan kérdőleg, mintegy megértésért esdve, tudott felpillantani. A kis Trebnitz meglepődött, mikor egy ilyen pillantással találkozott. Gépiesen tette le a poharát; kipödrött kis bajusza végét rágta. - »Terítettét! Biz isten kár, volna, ha...« Ilyesmit szalajtott ki a száján. - Ez a ló, ez a Krosky, megint képes úgy fordítani a dolgokat, mint a kis Kovalszky Margit esetében... Majdnem szájalommal tekint a fiatal leányra, aki éppen vidám nevetéssel szól valamit Stanci nénihez.

- Ugye, nagyszerű gyerek az unokatestvérem? - kérdi Ottó büszkén.

- Bájos teremtés; - mond Trebnitz és feleszmél. - Elég kár, hogy az ilyenek...

- Milyenek? - kérdi Ottó hevesen és a karját a fiatalemberére teszi.

- No ugy értem, hogy kár az ilyenek a mi prózai világunkban élni; - felel a fiatal tiszt és egy hajtásra kiissza a borát.

- Néném, kérlek! - kiált Hédi, mikor asztalbontás után az urak visszahuzódtak, hogy a hölgyek szokásos délutáni álmukat alhassák. A derék néni - bár délutáni szunyókálásának ideje régen elmullott - a vigadozás vége felé nagyon összehuzta a szemét; egész kicsire nyomta őket. A lakószoba divánjára heveredett le; Klárika pedig könyvvel a kezében, az ablakmélyedésben lapozgatott. Hédi a földre telepedett és engedte, hogy Diana a zsebkendőjét marja. - Néném, kérlek! - szólal meg újra Hédi - láttál valaha ilyen szörnyeteget, mint ez a Freben?

- Hédi! - kéri neheztelve Klári, akit meglep ez a nagyon is világos megjelölés.

- Pedig mintha egész kedvesnek, csinosnak találtad volna! - véli a néni, már lehunyt szemmel.

- Csinosnak?! Dehogy. Kacagni lehet rajta; az ember majd eldül a kacagástól. Szeme van neki akkora és olyan kerek, mint a vajtartónk. És egészben; mint királyi porosz katonának, bizony kötelessége volna, hogy ne legyen olyan csunya és ilyen dülöngös! - Állítja Hédi sok határozottsággal.

- Csufolódj csak; - felel kedélyesen csipkedve a néni; - nem először fordul elő, hogy valamelyik lány csunyanak talál egy fiatalembert. Utána mégis halálosan beleszeret. Én dülnék el a kacagástól, ha egyszer olyan férjet kapnál, amilyen ez a Freben főhadnagy.

- Néni ezt nem mondod komolyan! - kiált fel megrökönyödötten az imigyen megszólított. - Csuf ember, hm - jó - hanem ilyen csuf - már ugy értem, az a zsömlye - mert olyan sárga, mint a zsömlye - ez bizony nem kell nékem.

- De hiszen csak szeretetreméltó? - veti közbe Klára.

- Észrevetted? Azt hittem, annyira el vagy foglalva Kroskyval... jó, jó, csak el ne pirulj, gyermekem. Igazad van; nekem is úgy tetszik, hogy nagyon szeretetreméltó. Például sokat beszélt azokról a dolgokról, amiket Franciaországban élt át. Igaz, sok olyat is mondott, amit csak fenntartással lehet elhinni; ugyszólván Hári János-kodott kicsit. Mégis; hallgatni elég érdekes. Mit kívánhat többet az ember? Csak ne volna olyan borostás, olyan zsemlyeszőke!

Stanci néni már hangosan hortyog, a két lány halkán még mindig cseveg egymással. Így szoktak együtt ülni a nevelőintézetben is, amit ezidén husvétkor hagytak el. Olyan meleg és bensőséges volt a barátságuk, amilyen különböző a jellemük. Hedvig lángoló, repeső természetére mindig jótékony hatással volt Klára komoly nyugalma. Klára anyátlan gyermek; az apja Hédi apjának a fivére. Öreg, köszvényes katona; kicsi vidéki városban élt, ahol nem volt helyőrség. Nagyon lassan lépett elő; mint hadnagy, majdnem a huszonötödik érdemkeresztet kapta és mégis a tizenkettedik órában történt, hogy századossá emelkedett. Akkor egy elhalt bajtárs fiatal özvegyét vette feleségül. Mikor pedig hosszas várakozás után sem léptették elő őrnaggyá, kikényszerítette magának az előléptetést; beadta a lemondását és így »szolgálaton kívüli« rangot és jelleget kapott.

Vagyona lassan-lassan ráment a katonai pályafutásra. A fivére ellenkezőleg: mind jobbmódu lett. És bántotta az öreg katonát, hogy úgy össze kellett huznia magát; ha nem is sajátmagáért, de a feleségéért, szép kis szőke leányáért. Hanem az asszony értette a módját, hogy szolid szívélyességgel elhessegesse férje homlokáról a barázdát. A házastársak, ha visszavonult életet éltek is, boldog élet volt az. De alig érte el Klára tizenkettedik esztendejét, mikor a hü feleség meghalt. Nagyon mélyen érte a férjet a csapás: soha többé nem tért teljesen magához. Beteges lett; évről-évre haragosabb, hozzáférhetetlenebb.

Rossz napok következtek el a szegény gyermekre. Hölgyet fogadtak, hogy az vezesse majd a háztartást; meg is tette a kötelességét, amiért fizették. Valami nagy részvéttel nem volt a beteg ember iránt; nem csillapította a gyerek szeretet iránt való vágyát se. Valamelyik nap látogatóba jött a Klein-Hermsdorfi nagybácsi. Meglátta, milyen nyomoruságos talajban bimbózik a kis ember-palánta. Megértette a fivérével, hogy nála elpusztul a gyerek. Rábeszélte, hogy intézetbe adja; oda, ahol az ő Hedvigje nevelkedik. Jókora tehetség kellett ahoz, hogy rábeszélje az ellenkezni akarót. - Sokba kerül a dolog, testvér, - volt az egyik érve az öreg katonának. - Nekem magamnak is kevés van; nem úgy élek, mint te. Keserű lett az öreg ur. Hanem a bátya le tudta győzni az akadályokat. A gyerek a korabeli lányokhoz került; és a nálánál 1 egy évvel idősebb unokatestvére mellé szegődött. Hedvig viharos gyöngédséggel üdvözölte. Mikor együtt hagyták el az intézetet Hedviggel: Klára a leggyönyörűbb rózsává fejlődött. Atyjához sietett vissza, az csodálkozva tekintett fel a lányára. Hanem aztán elfordult: úgy érezte, a szép leány látása tulságosan emlékezteti őt a szép időkre; a korán elvesztett, drága feleségre.

Szegény lány összeszedte minden erejét, hogy az öreg, veszekedős urnak kellemessé tegye az életét. Nagyon ritkán sikerült mosolyt fakasztani az apja ajkán. Az ujságját olvasta; a kanári madarait etette. Abból nagyon sok volt neki. Délután négy órakor már a klubba igyekezett. Onnan a játéktól kifáradva, érkezett vissza; lefeküdt korán vacsora után.

Hedvighez intézett leveleiben Klára nem panaszkodott. De a leveleinek minden sorából áradt a barátnője iránt érzett vágy; könnyen felismerhető Hedvig előtt is.

- Mihelyt kiszökik odakinn, a lány itt lesz; - jelentette ki Klein-Hermsdorf ura. - Hisz egészen elsavanyodik az öreg, mormogós medvéjénél. Meg az a házi-sárkány. - S mikor virágozott az orgona, az aranyeső, elutazott érte. Valamelyik csodás májusi estén a két barátnő karjába szoríthatta egymást. Örömnappal volt; Klára sápadt arcára újból pir költözött, ahogy a virágzó fák alatt haladt szeretett Hédiéjével. Újra barátságos szavakat hallott; újra jókedvű embereket látott maga körül. - Szegény papa; - gondolta; de aztán be kellett vallania sajátmagának, hogy hiszen hagyta őt elmenni. És úgy sóhajtott, mint mikor az ember valami tehertől szabadul meg. - Mihez kezdjek ezzel a lánnyal? - kérdezte az öreg sajátmagát! - Hiszen fiatal; élni akar; mit adhatok én neki? És így. Szegény lány tudta, hogy ott nem igen hiányzik.

Ezek a dolgok ráfeküdtek a fiatal lány lelkére s itt-ott megzavarták az ifjuság derűjét, ártatlan jókedvét. És gyermekes lényének a komor gondolatok valami megragadó bájt kölcsönöztek. Kék szemének kifejezése gondolkodóvá, ábrándozóvá, áradozóvá lett. Az embert akaratlanul vont a valami, hogy mindig újra bepillantson abba a szembe. Tisztaság, ártatlanság áradt az egész, bájos lényből. A kis Trebnitz kijelentése, amivel egy elröppent megjegyzését akarta rejteni, egészen ráillett a fiatal leányra: »tulságosan szép, jó« volt ilyen világba.

Hedvig egész ellentéte: igazi kis pajkos ördög. Mindenkor kapható minden gonosz tréfára. A szerencse kényeztetett, ölbéli kedvence. Soha semmi kívánságát meg nem tagadták. És értette a módját, hogy ha valamelyik kívánsága mégsem teljesül: kikényszerítse magának azt, amit akar. Barna szeme haragos fényben égett néha; kicsiny lába sokszor kész arra, hogy a földön dobogjon, ha tervének akadályát találta. - De ha nem akarok! - olyan mondat, amelyik igen gyakran hagyta el az ő kis, piros száját. Alapjában véve kitűnő jószívű gyerek; de nem tehet róla; a jószívűségét valahogy el kellett rejtenie. Az emberek nevetséges oldalát szerette kitalálni; ez volt mindig a mulatsága.

Udvarias asztal-szomszédját bírálta most tulkemény szóval. Mikor hallotta, hogy az urak jönnek lefelé a lépcsőn, gyorsan a zongorához futott. Pár billentyűt olyan hangosan ütött le, hogy Stanci néni riadtan ébredt édes álmából. Csupa álmoság a szeme; úgy meredt a belépő tisztekre, az élükön Frebennel. Hédi diadalmasan dalolta, vágta hozzájuk:

...Karcsu ifju, ha közelget,
Szőke, barna, bárminő...

aztán úgy tett, mintha megijedne; gyorsan abbahagyta a játékot.

Trebnitz elfojtotta a nevetést; Krosky jót kacagott. Freben - fogalma se volt arról, hogy ezt a dalt kizárólag neki szánták - hízogató bókokat mondott az énekesnőnek.

Engedett a forróság; a kis társaság a parkba ment sétára. Ottó elcsalta Trebnitzet a madár-csapdához. A többiek párosával ballagtak az árnyékos lombosítók alatt; Stanci néni biztatta, hogy mint ötödik kerék, fölöslegesnek érezze magát. Klára vörös rózsát tűzött a hajába; Hedviget gyönyörű tearózsával ékesítette fel. A barna fürtökön elragadóan festett a sárgás-arany ékesség. Freben legalább úgy találta; mindjobban tűzbe hozta a karcsu, bájos, barna kis Karmen.

- Ez a kedvenc utam; - mond Klára Kroskynak és egy kis ösvényre mutat, amelyik a parkból az erdőbe vezetett.

- Próbáljuk ki; - kérte Krosky. Befordultak; Krosky elől haladt és visszatolta a makrancos galyakat; egyikük se szólt. Darab idő múlva Klára visszanézett: - Nem jöttek utánunk; forduljunk meg. Milyen szép itt! - folytatta és feltekintett a zöld lombosítóra. Ünnepeyes volt a csönd az erdőn; csak a vén tölgyek koronája sutogott halkán; távolról vadlud hangját hozta a szellő. A lemenő nap utolsó sugarai úgy hullottak át a fák ágain, mint folyékony arany. Ott

táncoltak a bájos leányka arany haján. Mintha egész elvarázsolta volna az erdő magányának fenséges nagyszerűsége.

Az ifju tiszt úgy tekintett rá, mintha ő maga is el volna varázsolva. Ezer különös gondolat dobogtatta a szívét, ahogyan maga előtt látta olyan bájosnak, olyan kívánatosnak - és olyan egyedül van most itt vele. Mintha megrészegítette volna a látvány, közelebb lépett és a karját kitarta felé. - Klára feléje fordul; édes pillantásu, kék szeme az övébe tekint - olyan ártatlanul, olyan kérdően és mégis olyan bizalommal, hogy Krosky leereszti a karját és határtalan megszégyenüléssel lép vissza.

Pillanatig mély csönd; a minden helyzetben ügyes tiszt most nem talál szavakat. - Vissza-megyünk? - kérdi Klára halkán s a tiszt mély meghajlással engedi maga elé a fiatal hölgyet. Nem meri újból tiszta pillantását keresni; némán, zavartan követi a keskeny ösvényen.

Majd gyorsan lehajol a rózsáért, amit egyik lehajló galy letépett a szőke hajfonat mellől. Klára megfordul. - A rózsám! - mond halkán. A tiszt a kezében tartja. - Megtarthatom? - kérdi a lánykát; az arca egy pillanatig egészen sápadt. Klára bólint; aztán újra az ösvényre fordul és most már gyorsabban lépked. Krosky, aki zsákmányát gyorsan az egyenruhája alá rejti, csak annyit lát, hogy rózsás arca néhány árnyalattal rózsásabbra válik.

Freben vacsoránál nagyon kihívóan viseli Hédi rózsáját a gomblyukában. Megkéri Stanci nénit; engedné meg, hogy nemsokára újra tiszteletét tehesse. Klára halavány és mégis olyan tulbaldognak látszik. Krosky feltűnően csöndes. Olyan figyelmes udvariassággal bánik a leánnyal, mintha az kékvérü hercegnő volna. Egész más; sokkal ünnepélyesebb, mint aminő azelőtt volt a viselkedése. Eltűnt beszédéből a csipkelődés; nem igyekszik már azon, mint előbb, hogy a szemébe pillanthasson. Csinos vonásaira komolyság telepedett, ami egészen megzavarta a fiatal leányt. Mikor estére felkérték, énekelne valamit, hangja olyan bensőségesen, lágyan és melegen csengett a hallgató fülébe, mint a hegedüé. A többiek csillagfényenél ültek a verandán. A dallam szinte fájdalomossá vált; kiáradt a sötét parkba és édes visszhangot támasztott Klárika szívében. Félig csukott szemmel, kimondhatatlan boldogsággal suttogetta utána, egyszerű volt a nóta:

- Szerelmesen a mennyországból,
Ma minden csillag rám ragyog;
És részegen a távol
Eljövendő boldogságról susog...

Elhangzott a dal; a hallgatók kis köre elnémult. Stanci néni régmúlt rózsás napokról álmodott; még Hédi se fecsegett és elnyitott szemmel nézett bele a fölöttük ragyogó millió csillag fényébe. Freben átpillantott rá; ő is ellágyult; csodásan megszelidült. Ő öreg édesanyjára gondolt, aki olyan nyomoruságban él szegényes nyugdíjából. Aztán magára; - hogy milyen egyedül áll a világban; hogy milyen üres az élete. Ottó halkán kedvenc poétájának egyik versét idézte: A kis Trebnitz hallgatta, de a gondolatai alighanem nagyon messze jártak. Mert nem felelt a versekre. Krosky összefont karral állt a kerti szalon ajtajához dülve; kitekintett a néma parkba. Vajjon őt is hatalmába kerítette-e a nyári éjszaka veszedelmes varázslata? Érezte-e, hogy két édes, kék szem olyan vágyakozóan pillant feléje? Sejtette-e, hogy ifju, tiszta szív szerelemmel dobog mellette? Ki tudja.

Elmult néhány nap. A lakószobában ül Stanci néni; előtte egész halom fehérnemű az asztalon. Minden egyes darabot gondosan széjjelteretget; itt egy gombocskát varr fel, amott egy szalagot erősít meg. Ottó szabadsága vége felé közeledik; a gyerek holmiját szépen rendbe kell szedni; hadd vigye magával tisztán, rendesen. Stanci néni sokat ad a rendre. Gyakori fejcsóválással kíséri alkotó munkáját; még az orrát is elfintoritja néhányszor.

Az ablakmélyedésben Klára ül; kicsit halovány; hosszú szempillája alól a kék szeme pillantása majdnem melankólikusan furódik az ablakra. Az ablak olyan jól összeillik a sűrű éggel; szakadatlanul permetezik a finom eső. Az ablak előtti ákácok gallyát meghajtja a hűvös szél; a park olyan, mintha nedves fátyolba takarózott volna. Olyasforma idő ez, mikor az ember szép, hosszú nyári napok után örömmel és kényelmesen telepszik vissza a szobába.

Klára kézimunkája az ölében fekszik; mintha árnyék borult volna a szép homlokára. Gondolatai alighanem künn valahol, nagyon messze röpködnek. Szegény gyerek utóbbi időben sokszor volt nagyon szomorú; egész lehangoltsági rohamok vették elő. Figyelmes szemlélő könnyen észrevehette; hogy a rossz kedv összefügg a fiatal lakótárs gyakori távollétével. És különös; a fiatallembert egyszerre annyira igénybevette a szolgálat és a sokféle való meghívás, látogatások, hogy a Klein-Hermsdorfi hölgyek nagyon ritkán élvezhették a társaságát. Legtöbbször későn jött haza éjjel, mikor az urilakban már mindenki régen aludt. Ma is - a rossz idő dacára - ellovagolt. Ottónak azt mondta, hogy a szomszéd faluban várják a pajtásai; egy parti sakk játék van tervbevéve.

A fiatal lány sóhajtott; a tiszt megváltozott viselkedésére gondolt. Mintha sajátmagához beszélne; megrázta szőke fejcskáját. Ezt a rejtélyt nem bírta megmagyarázni. Ottó fönn a szobájában csomagolt; csodálatosképen Hédit nem lehetett sehol hallani, látni. Néhány nap óta valami nyugtalanság fogta el; különben viharos lénye nem szokott ilyen változásokon keresztül menni. Freben majdnem mindennapos vendégük lett és Stanci néni sóhajtva jegyezte meg ezen a napon az asztalnál, hogy minő kedélyes dolog, ha az ember végre egymásközt ebédelhet. Remélhetőleg a hosszú hadnagy se jön el ilyen időben. Hisz a sok látogatás a házi dolgaiban annyira zavarja, hogy legalább ma szeretne pár órát nyugodt munkával eltölteni. Reméli, hogy zavartalanul elkészítheti Ottó ruhatárát.

- Hédi hol van? - kérdi egy darab ideig tartó szorgalmas munka után. - Már nagyon megszomjaztam a kávéra; hol marad az a lány?

- Bizony, nem tudom, néném; - felel Klára és felijed álmodozásából. - Megkeresem, ha akarod.

- Menj fiam; nézd meg csak, hol bujkál. Aztán szólj Karolinának; hozza a kávé.

Klára elindul; keresi a barátnőjét az egész házban. Csakhogy nem találja; a szobában nincs. Nincs se Ottónál, se a kerti szalonban. Nincs a konyhában se; sehol semmi nyoma. Klára megkérdi a szolgálókat; a kocsist; még Krosky inasához is intéz néhány barátságos szót, ki ott ül a cselédség szobájában; fűtőürész és az urának a holmiját tisztítja.

- Vojnics; nem látta a kisasszonyt?

- Kiszalat lány a kertbe; - mond kemény lengyel kiejtéssel a »privátdiener.«

- Ilyen esőbe! Uristen! - ijedezik Klári és nem is veszi észre, hogy kuncognak a szolgálólányok a magyarázatnál.

- Bizom hives mező; - felel a lengyel és újra a »Krakovianká«-t fujja.

- Hedvig kinn van a kertben; - jelenti ottbenn Klára elszörnyűködve a kis, szorgalmas néninek.

- Az a lány tisztára megbolondult! - így a néni. - Nézd az esőt, meg a szelet, hogy abba is mi ütött pár nap óta? Különben kérlek, talán nincs is kinn...

- Kinn van, néni; a Vojnics, a Krosky szolgálója látta.

Stanci néni felemelkedik és aggódalmasan tekint ki a hideg, ködös, csepegő tájba. Nyoma sincs az eltűntnek; a park fellágyult utai magánosak. A márványtalapzaton a szerelem kis istene úgy fest, mintha megfürdették volna.

- Mióta van kinn? - kérdi a néni újra aggódalmasan.

- Lehet annak két órája is; - véli Klára.

- No akkor jere; nem akarom elrontani a gusztusomat a kávéra.

Az asztal mellé telepedett; kezébe vette a nem mindennapi méretű kávékannát. Lehuzta a kávémelegítőt, amelyik aranyfürtű fejecskét ábrázolt. - Hál Istennek, jó forró; - mondta - egészen átfáztam. - Alig hogy kimondta, nyílik az ajtó s olyan megjelenés siklik be rajt, aminek láttára Stanci néni a divánra esik vissza. - Irgalom; - rebegi - hát ez mi?

Nevetés követte a szavát. Hédi előlépett; hanem igazán egész különös látvány volt. A fejére fekete csipkefátyolt kötött. Az alól kikandikált a sok eső, szélcibálta bodros fürt. Sötét szeme pajkosan, mégis kicsit félénken csillog. Az a nevetés se olyan, mintha egész lélekkel nevetne. Karcsu alakját elegáns, esőtől csepegő férfi esőköpenybe burkolta. Térdig sár, víz az esőköpeny, csak úgy huzta maga után a padlón. A sötétvörös kámzsát elővigyázatosan felkapcsolta s most mozdulatlanul ott áll az ajtóban, mintha nem tudná, hogyan magyarázza különös fellépését.

Stanci néni az unokahugára mered, de nem képes egy szót se szólani. Klára leplezetlen csodálkozással a katonai esőköpenyt bámulja. A fényesre csiszolt rézgombok egész az utolsóig be vannak gombolva.

- Ugyan no; segítsetek már ezt a vizes köpenyt leszedni rólam; látjátok, hogy nem boldogulok vele magam, - szól Hedvig most már majdnem nyafogva. Így még mulatságosabb, kómikusabb a megjelenése.

- Az Isten szerelmére, micsoda kabát van rajtad? - kér végtére magyarázatot a néni; a kezét a csipőjére rakja. Közelebb lép az unokahugához, aki körül közben egész kis tócsa képződött.

Hedvig olyan piros, mint körülötte az állógallér. Klára szétpeckelte az ujjait, úgy segített a kigombolásnál.

- Ő azt mondta... izé... azt mondta... meg is fázhatok, hogyha...

- Ó! - De ki? - puhatolt tovább a néni és még a szemüvegét is fölebb tolta.

Hédi szemmeláthatólag küzdött sajátmagával. Majd lerázta magáról a vizes általvetőt és kezdetben dadogó, aztán mind erőteljesebb hangon felelt:

- Ki? Hogy ki? Hát a izém... Freben hadnagy, úgy értem.

- Freben hadnagy! - ámul el egyszerre a két hölgy. - Freben itt van?

- Itt volt; - javítja ki Hédi. Most már leszedte a hajáról a nedves csipkekendőt is és az asztalra dobta.

- Mi-i? - Itt volt és én nem is tudok róla? - kérdi Stanci néni magánkívül; egész felháborodva.

- Nem veled akart beszélni, csak velem! - jelenti ki Hédi türelmetlenül. De aztán viharos lelkesedéssel teszi hozzá és a nagynéni nyaka közé veti magát: - Néni! Néni! Eljegyeztem magam! Bizony Isten! Épp az előbb jegyeztük el magunkat! Nem is akartam neked megmondani, de ez az esőköpeny itten elárult. Képzeld; Freben szeret; meg én is szeretem őt!... bizony... és... izé... jaj; te drága, aranyos nénike!

Pedig a néni ebben a pillanatban nem érdemelt ennyi gyöngédséget. Inkább olyan megriadtan és megrökönyödve állt ott Hédi előtt, hogy az ember attól félt; no most mindjárt elesik. - Jóságos ég! - nyögi. - Tréfálsz, ugye, Hédi? Ne ijessz meg, édes gyermekem!

- Seiffert Konstancia Ernesztina Hedvig és Freben Kurt Dávid főhadnagy ur jegyesek! - kiált Hédi és pajkosan fordul egyet a sarka körül. - Csakhogy megmondtam ám neki, hogy a Dávid név nem tetszik; inkább majd Henriknek fogom szólítani.

- Hédi fiam! - nyöszörög Stanci néni és összecsapja a kezét. - Hédi fiam; ne fecsegy ilyen zöldeket; mit mond majd ehez az apád!

- A vőlegényem gyakorlatozás után szabadságot vesz. Ujra ideutazik és ha papa még Teplitzben volna, utánautazik oda is. Ünnepelesen megkéri a kezem. Ugy bizony; beszélünk mi mindenről, bár a menyországból csak úgy hullott ránk az áldás, mintha csatornából öntötték volna. Nagyon vizes lettem, akkor a... izé... a Henrik levette a kabátját és rámadta. Ez is annak a példája, hogy milyen jó férj válik majd belőle. Pedig szegény vizes volt ő is nagyon; majd jó náthát szerez.

- Borzasztó teremtés; hát hogy történt mindez?

- Tudod néni, mikor Freben másodszor volt nálunk, felajánlotta a szivét és a kezét. Megkérdezte, el tudnám e határozni magam arra, hogy... izé... Freben főhadnagynévá legyek. Azt is kijelentette, hogy végtelenül, halálosan és kimondhatatlanul szeret. De nem esett térdre - egyáltalán másképp festett az ügy, mint ahogy én képzeltem a szerelmi vallomást és a feleségül-kérést... - Hédi itt érzelmössé változott. - De nem hallgattam meg; hagytam, hadd gyuladjon be még jobban. Aztán... nem is tudom már, hogyan megígértem neki, hogy ma délután megadom az elhatározó választ. Azt hittem, ilyen időben nem jön el ugyesem. De mikor mégis ott állt a tölgy alatt, aztán csupa víz volt, nem tehettem másképp.

- Igent kellett mondanom, ahogy kérdezett. Most olyan boldog vagyok!

Az unokatestvére nyakába vetette magát; körültáncolta vele a szobát. Sötét szemében nagy, fényes könnyesepp ragyogott.

Tehetetlenül állott Stanci néni ilyen valóságokkal szemben. Az agyvelejében mindenféle rettenetes gondolat cikkázott. Mit szól a sógor, ha megtudja a váratlan katasztrófát? Hogy az Isten akárhová tette volna ezt a beszállásolást.

- Édes, aranyos nénikém; - hizeleg az ujdonsült menyasszony - hát nem is gratulálsz?

- Még hogy gratuláljak? Nem én; - felel, hevesen. - Én nem tekintlek úgy, mintha el volnál jegyezve; várd be előbb, mit szól az apád ehez az ostobasághoz. Azután meg... - Az ember kiérezte fojtott hangjából, mennyire fél a ház urától. Az arca csupa pirosság; fájdalmas tekintetet vet a kávé-s-bögrékre és kisiet a szobából.

Hédi utánapillant; a szeméből a könny már az arcára potyog. De két lány kar öleli át s még lágyabb, édes hang suttogja a fülébe: - Hédim; fogadd a legigazibb szerencsekívánatomat! - Aztán melegen ajkon csókolja; a két unokatestvér átöleli egymást. Hédi zokog: - Ó, olyan boldog vagyok, Klárikám és papától nem félek egy cöppet se; biztosan tudom, hogy megszereti Frebent.

- De hisz olyan csunya és sárga, mint a zsömlye! - incselkedik Klárrika.

- Még hogy csunya? Hogyisne! - suttog a kis menyasszony. - Ő a legszebb, a legjobb az egész világon. Ó Klárikám; ki se tudom mondani, milyen szép volt ott a nedves parkban; a csurgó, csöpögő fák alatt! Szürke volt az ég; nekem mégis úgy tetszett, mintha ragyogva kelt volna fel a nap.

- Hát te? - kérdi és könnypárás, sötét szemével már mosolyogva pillant unokatestvére kedves arcába. - Hát te, Klárka? Nem volna jó, ha te is nemsokára... ha te nemsokára... vagyishát, ha neked is ugyanazt mondaná valaki, mint nekem Freben? Szivecském; hiszen olyan szép volna, ha mindketten boldogok lehetnénk!

Klárka nem felel; arcoskája hirtelen elhalványodik. Majdnem hevesen rázza meg szőke fejét, mintha azt mondaná: »Az én részemre nincs boldogság«.

Stanci néni közben az unokaöccsét látogatja meg. Izgult lelkiállapotát a félrecsuszott fejkötő és nagyon kipirult arca árulja el. A diványra veti magát; nem ügyel csomó mindenféle könyvre. - Látod; lecsapott a mennykő! Kész a baj! Istenem! Istenem! - Magánkívül volt amiatt, hogy a »szemtelen« hadnagyocska az ő engedelmével nélkül, minden formaiság mellőzésével meghódította az unokahuga szívét. - És ha legalább ő is bejött volna a kislánnyal a házba! Hanem dehogyis! Beküldi a lánykát egymagában, az esőköpenyébe csomagolva - no hát ilyesmi azonban mégsem járja!

- Néném! a kalapskatulyám! - sikolt a fiatalember. Hanem a néni arra se ügyel; görcsös zokogásba tör ki. Végtére az unokaöccs kétségbeesve áll meg előtte. Arra a kérdésére, hogy hát az Istenért, mi történt, csupa zavaros, hebehurgia beszéddel felel neki; nem volt abból egyéb kivehető, mint »Eljegyezték magukat, titokban, a parkban!« Ottó lépést hátrál; hagyja a kalapskatulyát ott, ahol van és a kis, összezsugorodott, siró alakra mered a divánon. Szfinksz ez? Szegény fiúnak nehéz rejtélyt kell megoldania.

- Hogy minő rosszak az emberek; - siránkozik tovább a néni. - Jön ez itten; akár a vércse a galambducra. Aztán bennem keresik a bünöst; én legyek felelős mindenért. Mit lehessen itt tenni?

Ottó - a testvére eszébe se jutott, úgy vette ki a szavakból, hogy Klára jegyezte el magát Kroskyval - hirtelenében keresztül szelte a szobát, mint a dühöngő örült és megállt a zokogó néni előtt.

- Hát persze! igaz is! te vagy az oka! Ugye, a tied volt a legnagyobb öröm, mikor ez a tarkaruhás társaság beszállásolta itt magát nálunk? Mintha maga az Uristen jött volna látogatóba. Látod: most megihatod a rüdesheimidet, meg a böléidat! Hogyha így elébe tálalnak mindent a katonának, természetes, hogy csak azt gondolhatja a végén, hogy a legjobb, legszebb is az övé, ami a házban található. Hát gyalázatos, utálatos dolog! De igenis te vagy az oka!

- Jézus Máriám; hogy vágatsz ilyeneket a fejemhez, Ottó! - siránkozik a néni megrettenve. - Istenem, istenem; bár tenne az Uristen akárhová, csak itt ne lennék!

- Ha neked vagyok, rögtön hazaküldöm azt a lányt - jelenti ki Ottó.

- Haza? Hja; te persze azt tartod, hogy Klára! Dehogyis, te szerencsétlen; a Hedvigről van szó. Ha Klára jegyzi el magát, bizony nem sirok rajt egyetlen könnyet se; de hát a Hédi! Hogy mit szól majd az apja?!

- A Hedvig? - Ottó hangjából kéri valami elrejtethetlen, diadalmas öröm. - A Hedvig? Ugyan kivel jegyezte el magát?

- Frebennel! - suttogja halkán és büntudatosan a néni.

- He; nagyszerü! - örvend Ottó, akivel az öröm elfeledtet minden ellenszenvet. Hiszen nem a titokban imádott unokatestvér menyasszony! - Nagyszerü, Stanci néni; ilyen sógort kívántam én magamnak mindig! Hol a kislány? Hurrá; menyasszony állt a házhoz! Örömrivalgással rohan le hanyatt-homlok a lépcsőn. A nyakába borul a nővéreinek. Stanci néni követi; közben ráeszmél, hogy a legokosabb lesz, ha nem szab gátat a sors utjainak.

Két nappal később a két unokatestvér ott állott a park fala mellé épített kis pavillonban, honnan szabad kilátás nyílik az országútra. Hédi ragyogó szeme teli van könnyel; kis kezével zsebkendőjét lobogtat. Mellette Klára áll; olyan halavány, mint a szobor. Egyik kezével a venyigébe kapaszkodik, amivel a park fala van befuttatva. Ugy érzi, támaszra van szüksége; égő pillantása az országút porfelhőjébe vész. A tisztí felszerelés csillog a napfényben - amott, a nagy tölgy mellett, megállott egy sötét alak; arccal a park felé fordulva.

- Freben! - ujjong Hédi és a kendőjét lobogtatja. - Ide se tekint! Isten áldjon! Viszontlátásra! - A bucsukönnyek mögül, mik a sötét szempilla alól törnek elő, a boldogság sugara villan fel.

Elmentek; Klárrika még mindig ott áll; magasan, egyenesen. Az erdőszélre tekint, hol a kocsiút befordul. Halavány ajka körül a mosoly majdnem keserű és az ajka olyan, mintha fájdalomában szoritaná össze. Ott megy az is, akié az ő első, forró, szent szerelme; aki megnyerte ifju szivét magának. Ott megy ő is; gondtalanul megy elébe a nevető életnek; és milyen könnyen bucsuzik tőle! Klárrika összerezzen, mikor arra a cerimóniás meghajlásra gondol, amelyekkel őt illette; a néninek, Hédinek szívélyesen kezet nyújtott! És ő... órá még csak nem is pillantott! Odavan; vége a szép tavaszi álomnak; hiszen itt az ősz; sárgult levél lepi be az utat. A nap sugarai nem fénylenek már olyan aranyos fényvel, mint azon az estén az erdőn. Az a gyönyörű szép este; lám, itt finom, fehér szál reszket a levegőben. Beleakad a szőke hajbodorba. Egyik fele bennmarad; a másik szomoruan továbbrepül.

- Vénasszonyok nyara! - Klára követi az ökörnnyál libegését. - Olyan könnyen szakad a finom szál. Nincs semmi ereje; nincs benne összetartás; olyan szálak ezek, aminőket az én szivem eregetett, aminők énhozzám értek el. Elmultak a nyárral; nemsokára odavannak egészen, olyan tündén tovaillanók, mint a boldogság... az én boldogságom!

- Mi az, Klárikám? - kérdi Hédi és letörli a könnyet szeméről. Már elképzelte magának, micsoda szép lesz majd a találkozás.

- Nem mondtam semmit. Az uszó ökörnnyálat néztem, látod?...

- Beteg vagy, Klára? - kérdi Hédi, aggodalmasan pillantva barátnője halavány arcába. - Valami bajod van?

- Nincs semmi bajom; - felel és visszalép a fal mellől. - Csak úgy érzem, mintha valaki valami gyönyörű szép dologgal megcsalt volna; és olyan nagyon fáj az. - A kezét a mellére szoritja, a hangja fájdalmasan rezdül. Az utolsó szó olyan, mint a sóhajtás. A pillantása újból az országútra siklik.

- Klárikám! - mond bensőségesen a kis menyasszony és a barátnője derekára akarja fűzni a karját. De a leány elvonja magát és egyedül lép az ősies erdőbe.

Mikor Hédi aznap éjjel felébred, halk, keserű zokogás üti meg a fülét a Klárrika ágya felől. - Klárikám édes, sirsz? - kérdi félhangosan. De nem felelt senki; elcsöndesedett minden. Ujra elaludt; magas, szőke hadnagyról álmodott, akinek olyan jó, kék a szeme és a legjobb, legszébb a világon.

Kicsiny szoba egyetlen ablakában, aminek látszik a berendezésén, hogy jó egynehány eszten-dő óta használják és nem nagyon óvatosan lökdösik, tologatják, ül a varróasztalkája mellett Klára. A szürke novemberi égből ma az idén először permetezik hó. A fiatal lány sokszor fölveti a munkájáról a tekintetét. A pelyhecskék vig táncát figyeli. A lány, könnyü pihe csupa örvény, forgatag. A lány arcocskája nehéz, szőke hajfonatai alatt megváltozott: keskeny, átlátszó. Finom ajkai szorosan, zárva; nagy szeme alatt könnyü, kék karikák. Sokat sir szegény kicsike; aztán a könnyü úgy elmos minden fényt. Még a legragyogóbb, legderüesebb

szemét is. A bágyadt pillantásban mégis csodálatos varázs rejtőzik; mikor emeli hosszú szempilláját, az olyan, mintha azt kérdezné: - Mért okoztak nekem ekkora fájdalmat?

Nemsokáig birta ki Klein-Hermsdorfban. Hiszen minden bokor rövid boldogságára emlékeztette; csalódására, tévedésére. Hiszen tévedett vonzalmában; elmondja sajátmagának is a nap minden órájában. Mégis: nem bír ura lenni az érzéseinek. Azon az estén, hogy az erdőben egyedül maradtak, a tiszt olyan udvariasan és mégis akkora figyelmességgel bánt vele, akkor kezdődött a dolog. Attól kezdve a fiúnak nem volt több olyan pillantása, amelyik a szívéig hatolt - és a bucsuzás! Mikor az ő részére csak mély meghajlás maradt, a néni, Hédi, kedélyes kézsorítást kaptak tőle! Nem volt hozzá egy barátságos szava; pedig a jó Isten a tudója, mit nem adott volna érte. Ifjui kedélye az első, keserű csalódásba egészen belefásult. Még az unokatestvérének a látását sem volt képes elviselni. Képtelen volt elhallgatni, mikor a szerelmesek önzésével fecsegett a vőlegényéről. Hogy minő jó ember; minő értelmes, okos elveket vall; hogy hogyan fognak berendezkedni és a többi.

Hát mikor Freben eljött hogy elvigye az apai áldást! Egymásmellett ült a fiatal jegyespár; vége-hossza nem volt a gyöngédségnek. Becéző neveket találtak ki egymásnak. Freben nagyszerű volt az udvarlásban; értette a hizelgést; joga volt ahoz is, hogy a friss, piros kis ajkakot csókolja. Klára valamelyik nap szabadságot kért: vágyódik az apja után; mondotta. Először valóságos vihar tört ki; senki se akarta elengedni, nélkülözni. Maga Freben egész kimerült mindenféle érvek felhozatalában, hogy a fiatal lányt szándékától eltérítse, de hiába.

Elutazásának estéje előtt ott ültek a nagy, kerek családi asztal mellett. Seiffert papa egy sarokban, valamelyik divánon foglalt helyet. Az ujságot olvasta; hosszú pipája a fogai közt. A másik sarokban Stanci néni; finom gyapjukötés a kezében. Ezek a Hédi kelengyéjéhez való harisnyák; Hédinek segitennie kell minden percben, hogy a pamutot gombolyítsa, szemet felszedjen. A szemüvege dacára, Stanci néni már nem igen látja a finom munkát. A jegyespár egészen közel ül egymáshoz; Hédi - csak úgy pro forma - kézímunkázik; Freben kezében cigaretta füstölög. Elaludt már kilencszer is; mihelyt Seiffert papa nem néz oda, csók járja itt. A papa ugyanis megtiltotta, hogy ilyesmi az ő jelenlétében történjék.

Klára a zongorához menekült és Mendelssohn szonátát játszott, aminek nincsenek szavai.

Akkor hirtelen hallja, hogy Kroskyt emlegetik; őt... Stanci néni említette, valami kérdést intéz Frebenhez. A szíve dobogott; hátrahajlott a széken és a feleletre figyelt.

- Krosky? Annak kitűnő jó dolga van; annak igen! De hogy is ne? Olyan ember, akinek már a születésekor rózsákkal hintették teli az útját. Csinos ember; mindenben szerencséje van; fiatal, gazdag; egyetlen fiú. Csakhogy az öregek már nem élnek; annál több fiatal hölgy bókol neki, sok jó tulajdonságai miatt. Gyöngéd anyaszívek okos mérlegelésének tárgya ő: minden eladó lány számára csalétek. Hanem ő elfogad mindent, ami jó; hagyja, hogy bomoljanak érte; ügyes abban, hogy gyönyörű nyugalommal kiélvezze a jót és soha meg ne fogják. Jó összeköttetései vannak; Berlinben van pár »nagy marha« rokona. Bizonyos, hogy valamikor ragyogó pályafutást fut be. El vannak tőle ragadtatva a felebbvalói, pedig nem igen jár a nyakukra.

- Teringettét! - véli Hédi. - Fiatal, csinos, gazdag; összeköttetései vannak és - a legjobb benne - olyan csodás a hangja! Beképzelt ember lehet!

- Biz az lehet; - véli röviden Stanci néni.

- Nem'a; - védi Freben a pajtását. - Ha némely dolgokról másképp gondolkodik, hát ennek nagyrésztben kitűnő társadalmi állása az oka. Soha életében meg nem alázta még semmi; ha valamelyest más a látása, mint miénk, hát az megbocsátható. Krosky a világ legjobb, leg-tisztességesebb pajtása; képes nem volna rá, hogy valamelyik barátját ott hagyja a hinárban.

- Nagy dolog! - felel Stanci néni, aki, Isten tudja, minő okból, szívesen szur egyet a valamikor istenített vendégén. - Nagy dolog segíteni, mikor az embernek annyi a pénze, mint a pelyva!

- Biztosítom, Konstancia kisasszony, - felel Freben kicsit hevesen, - hogy nem minden gazdag pajtás gondolkodik úgy, mint Krosky.

- Sohse veszekedjete rajta; - felel Hédi és a karját a vőlegénye nyaka köré fonja. - Hagyjátok azt a Kroskyt; mi közünk hozzá! Örülök, hogy te nem vagy olyan világ csodája; másképp te is úgy tennél, mint ő. Te is szerencsétlenné tennéd a lányokat, engem se kivéve!

- Igen; ez a gyöngé oldala; - hagyja helyben Freben. - Általában nincs valami nagy vélemény a nőkről. De ők maguk az okai. A kis masamódtól kezdve a színésznőig; de még a generális lányáig: valamennyi kegyeiben részesíti. - Ki venné rossz néven, ha ilyen mód mutatja magát; hol ennek, hol annak teszi a szépet, aztán usgye, röppen tovább. Igaz; kicsit gonoszodik itt-ott és erősen üzi ezt a mesterséget; - nem baj no: majd megtalálja az is az ellensúlyozóját.

Klára felemelkedett és gyorsan otthagya a szobát. Ugy érezte, fel kellene kiáltania, fájdalom, szégyen miatt. Hát nem vette észre a tiszt, hogy tetszett neki is, Klárának? Hát nem olvasta ki a szeméből, hogy övé a szíve? Persze; hisz ép ez volt az, ami tetszett a tisztnek, hát hiszen csak ezért foglalkozott vele! Aztán elment; elment innen messze; szőlitotta az élet; a vig élet! Neki pedig - neki az életét keserítette el.

Egész zavart volt másnap reggel, mikor a rokonaitól bucsuzott. Ott ült a vasuti kocsiban; álmodozott és a könnyeit tartotta vissza. Mikor ott állt atyjának kényelmetlen szobájában és az inkább ijedten, semmint örömmel szemlélte, könnyzár borította el a szegény leány arcát. A karját az apja nyaka köré fonta. Alig volt a szava érthető a zokogás miatt. Arra kérte az apját, tartaná magánál. Hisz alig bírta kitartani az otthon után való vágyakozás miatt.

A házvezetőnő mormogott és rendbehozta a kisasszony szobáját. Klára megborzongott, amikor egyedül maradt benne. Kinyújtotta a karját, mintha keresne valamit, valakit, akit átöleljen, akinek a keblén elrejtse a fejét. És senki, senki sincs körülötte! Ágyára vetette és álomba sirdogálta magát.

Másnapra első dolga volt, hogy a szobácskáját kicsit kényelmesebbre formálja át. Rendezett, takarított: felfrissítette a függönyöket; lemosta a pálma leveleit és munkaközben elhatározta, hogy majd türelmesebb lesz és elrejtje a fájdalmát. Megkérdezte az apját, hogy előolvashatja-e neki az ujságot; Specht kisasszonynak kijelentette, hogy vállalkozik arra, hogy a háztartásban segédkezzék neki. A kanári madarakat hajlandó volt etetni - hanem hiába, minden igyekezetét visszautasították. Önagysága elkészül a háztartással egyedül is; a kanári madarak jobban fejlődnek, ha egy kéz ápolja őket.

Klára varrni akart; fogta a munkáját és az apja szobájába telepedett. Csevegni kezdett; az öreg ur olyan járatlan volt a fiatal hölgyekkel való társalgásban, hogy nemsokára terhesnek találta a dolgot; félreismerhetetlenül érezte, hogy az ilyen társalgás inkább zavarja, semmint mulattatja. Szegény gyerek megértette ezt és a szobájába menekült. Ott tüzdelt a finom vásznat; ott keringett a fejében ezerféle gondolat. Hanem ez az örökös kézimunkázás se járja ám; Klárika a könyvhöz nyul. Felveszi a köpenyét, sapkáját; egész könyvhegyeket hord haza a kölcsönkönyvtárból. A sok olvasás aztán megzavarja a fejét. Elhajtja a könyvet és a divánra veti magát; zokog az aggodalom, szívfájdalom miatt.

Itt-ott séta, friss levegő után vágyódik; megvigyázta, mikor apja a klubba indult. Utána sompolyog. - Apuskám; elkísérhetlek egy darabon? úgy fáj a fejem! - Aztán megy vele egész a kaszinó épületéig; onnan gyors léptekkel megfordul, jön vissza. Órák hosszat ül kis szobája ablakában; dolgozik, gondolkodik. Ma is, hosszú tekintettel kémlel bele a hózivatarba.

Hirtelen meghallja apja csoszogó lépteit; ma nagyon korán jött vissza a kaszinóból. És az apja léptei mellett idegennek erélyes léptei is; fiatalabb, ruganyos léptek. Nyitják a kaput; az apja hangja; meg egy ismeretlen hang. És nyílik az ő szobájának ajtaja; megjelenik az apja; arca kivételesen derűs, jókedvű.

- Hallod-e Klárka; jöjj át te is; hozz nekünk kis borocskát! - kiált be. - Véletlenül nagyon kedves régi pajtásommal kerültem újra össze!

A »régi pajtás« ugyan egész fiatal pajtásnak látszik. Széles, alacsony, erős testalkatu, sőt vidám ember. Szőke szakálla, haja; furcsa kék, kicsit kidülledő szeme. A belépő Klárikára leplezetlen csodálkozással, sőt bámulattal pillant, ahogyan az a tálcát a borospoharakkal az asztalra helyezi.

- A lányom, Brennenberg ur; - mutatja be az őrnagy Klárikát, a kezeit dörgölve. - Klári fiam: ez Brennenberg százados ur, földbirtokos, régi ezredpajtásom. Még csak reményteljes zászlós volt, mikor engem már főhadnaggyá léptettek elő. De hát mégis csak örül az ember, - teszi hozzá, a barátjának vállát veregetve, - ha újra lát valakit az ezredből. No kedves barátomuram; csak rajta! Hát megvette Ober-Sinsheimet?

- Meg; Ober-Sinsheimet megvettem; - felelt szórakozottan a százados. A pillantása még mindig a piruló Klárán nyugszik, ki kezdi magát kényelmetlenül érezni a csodáló, majdnem érzéki tekintet alatt. Gyorsan leborította az asztalt fehér asztalkendővel, poharakat, tányért rakott fel; tálalta a hideg felvágottat. Azok a golyószemek követték minden mozdulatát; végtére Klári könnyü meghajlással vissza akart vonulni.

- Vacsoránk legszebb ékességét nélkülözzük? - kérdezte udvariasan Brennenberg ur, mikor Klárinak már a kezében volt a kilincs.

- Ugyan Klára; - dohog az öreg ur is - micsoda esztelenség! - A vendége arcából ugyanis őszinte sajnálatot olvasott ki. - Hadd hozzon a kisasszony még egy terítéket; aztán tarts velünk. No; ülj le, gyermekem. Magyar bort hoztál? Látom; rendben van. Az egészségére, kedves Brennenberg; remélem, mostantól kezdve gyakrabban látjuk egymást.

A »kedves« Brennenberg egy hajtásra kiitta a borát; merész oldalpillantást vetve a sápadt leánykára. Pedig az úgy ült vele szemben, mint az áldozati bárány. Nem is nyult a tüzes italhoz. Borsos ezred-történetkéket kellett végighallgatnia. Az apja egész tűzbe jött melléük; úgy, hogy végtére Klárának is el kellett mosolyodnia. Különösen, mikor az öreg rekedtes hangján olyan nagyon tudott kacagni egy-egy gonosz csinyen. És Brennenberg olyan száraz hangon adta elő a legmulatságosabbat is. Persze, mint rendesen, most is szóba került a hosszas, rendetlen előléptetés; mindkét ur erősen állást foglalt egyik, vagy másik irányban. Végre a birtokvásárláshoz tértek vissza; melyik jobb, a könnyü, vagy a nehéz talaj. - Hát - kezdte az ujdonsült földbirtokos - bizony kellemes érzés, mikor lekerül az emberről a tarka uniformis; mikor a maga urává válik. Ugy ül az ember a portáján, mint a herceg; de igazán mint a herceg. Sokkal szivesebben járatom a szám, mióta nem kell minden harmadik szónak: »Jelentem alássan«-nak lenni. Nem kell alázatosan szabadságért könyörögnöm, ha el akarok valahová utazni. Az ördög vigye azt az »alássan«-t! Örül az ember szive, ha nem hallja többet.

- No, kedves Brennenberg, van azért olyan felebbvalója, aki előtt nem meri elhallgatni az »alássan«-t; - csipkedi az őrnagy. - Csakhogy az másféle »alássan«, annak a szelid parancsnoklása előtt szivesen meghajlik az ember. A kedves feleségére gondolok, akit még be se mutatott...

- Mennyire sajnálom! Hahaha! - kacagott a vendég; - én biz ennek a hatalomnak sem vettem magam alá eddig... Bár hiszen...

- Még nem házasodott meg? - kérdi a házigazda vontatottan. A homloka gondolkodó ráncba borul. Brennenberg elnyilt pillantással tekint át Klárára. Fehér, ápolt kezét végigsimitja vörös szakállán; aztán lassan, a tekintetét le sem véve Kláráról, mintegy gondolatbamerülten folytatja:

- Bizony, bizony; hiszen megtörténhetik még minden... persze, nálam már nem lehet szó ifjú álmokról; de lehet szó érett boldogságról - ha a rim nem is egyezik.

Klára hirtelen felállt; olyan aggodalom fogta el, olyan rossz érzése lett, hogy - alig pár bocsánatkérő szót mormogva - elhagyta a szobát. A szive nyugtalanul dobogott; balsejtelem gyötörte.

Késő volt már, mikor hallotta, hogy a vendég távozik apja szobájából. Pedig az apja ott járt nála újra, még egyszer kérte, hogy maradjon velük. Most megkönnyebbült szívvvel burkolózott a takarói közé. Lehunyta a szemét és utolsó gondolata is hozzá repült, ki elfelejtette őt s a kié mégis első, szent szerelme.

Multak a napok; örömtelenül, életkedv nélkül. - Mije vagyok az apámnak? - kérdezte saját-magát. - Semmije! - csak ez lehetett a felelet. Az öreg reggel fölkel, megetette a kanári madarait; elolvasta az ujságot; aztán különös rigolyából finom szivarokat sodort. Maga hozatta hozzá a dohányleveleket. Előfordult az is, hogy az öreg, észre se vette, mikor ebédnél, asztalnál nem jelent meg. Szegény leány keserű könnyeket ontott rajt. - Mije vagyok az apámnak. - Ugyan mit csináljak, hogy ne éljek olyan haszontalanul a világban?

A házvezetőnő kerülte a sápadt, csöndes leányt; Klárának barátságos kérését, hogy sétáján elkísérje, barátságatlanul visszautasította. Nincs neki ahhoz ideje, hogy sétálgasson!

Brennenberg ur folytatta a látogatásait. Az őrnagy arca ilyenkor ragyogott az örömtől; mindig előhívatta a lányát, hogy mulattassa a vendéget. Klára meg is jelent; de olyan ellenszenvesek voltak neki a látogatások, hogy alig birta visszatartani rossz kedvét fölöttük. Azok a kiugró kék szemek, az a mohó pillantás, leirhatatlanul kellemetlen volt előtte.

Valamelyik álmatlan éjszaka után az apja szobájába lépett. Az öreg ur asztal előtt ült és a dohányleveleket válogatta. A lányka félénk hangon szólni kívánt az apjával. - No? - kérdi az öreg. - Mi az, kislányom? Hisz csupa ünnepélyesség vagy.

- Csak a tanácsodat akarom hallani, apukám. Ugy érzem, itt nincs semmi dolgom; olyan elégedetlen vagyok. Vágyom valami munka után; azt akartam megkérdezni, nem volna-e helyes, ha Specht kisasszonyt elbocsátanád és helyette én vezetném a háztartást?

- Elégedetlen? Meg hogy a Spechtet elbocsássam? - Az őrnagy karikára nyílt szemmel tekintett a lányára. Mintha villám ütött volna a dohánylevelekbe. - Micsoda ostobaság ez? - kérdezte, mikor a fiatal lány komoly arcát megpillantotta. - Regényes rigolya! Még hogy nincs dolgod! Hát láss hozzá valamihez, fiam! Háztartás! Szép dolog sülni ki abból! Nem is illik hozzád. Nevetséges gondolat.

- Nem olyan nevetséges, apám. Valamihez nekem is kell kezdenem; nem élhetek így tovább. Én ebbe belebetegszem!

- A manóba is! - dörmögött a vén katona, - hát mért nem csinálsz valamit? Hogy értsem ezt? A te helyzetemben a többi lány se csinál egyebet, míg férjhez nem megy. Addig majd csak kitartod te is... Himezz, olvass, varrjál...

- És ha nem megyek férjhez, apám? Nem volna jobb, a jövőm miatt is, ha alaposan értenék a munkához? Hisz szegény lány vagyok!

- No de a mennykőbe is; ne törd ezen a fejed. - Az apja felugrott. - Még hogy te ne mennél férjhez! Még hogy szegény lány vagy! Mondom; ostobaság. Csak nyiljon ki a szemed, aztán

menj ahoz, aki megkér. Persze, ha olyan holdvilág-ábrázásokat vágsz, aminőket mostanság szoktál, akkor ugyan sohse találsz vőlegényt. No ne kámpicsorodj úgy el mindjárt, nem úgy értettem, - mond az apa megszelidülten és megveregeti a lánya vállát. - Hisz magam is sokat tünődöm rajta, hogy mi legyen belőled. Hanem néha magától jön a szerencse és az egyetlen gyermekemből bizony ne legyen házvezetőnő!

- Akkor, ha megengeded, nevelőnő-mesterséget tanulok, - kezdi újra Klára és letörli a szeméből potyogó nagy könnyeket.

Az öreg felugrott; megvakarta a fületövét és olyan gyorsan járt-kelt fel s alá a szobában, hogy a kockás pongyolája sarkai libegtek bele. Aztán megállt a lánya előtt és röviden megkérdezte:

- Ugyan miből taníttassalak, gyermekem?

- Nem adhatnál semmit hozzá, ha Breslauba mennék, a szemináriumba?

Az öreg ur újra megvakarta a fületövét és újra vándorlásba kapott. Hanem most már szabályosabb volt a járása.

- Talán a bácsi, Klein-Hermsdorfból, segítene kicsit... - pedzi Klára.

Hosszabb szünet után végre bosszusan mondta az őrnagy: - Te is azok közé tartozol, akik apácakolostorba akarnak vonulni, ha a bérmlás után következő évben még nem kaptak férjet. Várj kicsit; negyedév se telik bele, másképp gondolkodol.

- Nem igen várhatok, apám; a szemináriumban bizonyos korig vesznek fel nőket. Aztán minden negyedévvel többet felejték az iskolai tanulmányaimból. Kérlek, igazán kérlek: nagy kedvem van a nevelősködéshez, hadd kövessem a hajlamomat. Csak egyetlen ok volna, ami visszatartana: ha nem tudnál nélkülözni. De sajnos, azt hiszem, nem úgy áll a dolog. - A hangja elhalkult és végtére könnyekben tört ki.

- Brennenberg ur! - jelenti a házvezetőnő. Klára gyorsan eltűnik a mellékszobában; a belépő vörös arccal látja az őrnagyot. Nagyon izgatott. És látja, hogy a fiatal lány is eloson; annak is zsebkendő a kezében, amivel az arcát nyomogatja. Úgyesen odaterelte a beszédet, hogy az öreg elmondta neki a lányával való tárgyalás eredményét. A birtokos gondolkodva simogatta szőke szakállát; elégedetten hallgatott; egy szót se engedett el. Tökéletesen igazat adott az őrnagynak; fiatal leány regényes képzelgésai ezek; mondta ő is. Biztosította, hogy a leánya miatt nem kell aggódnia. Ilyen ritka csinos lánynak igen vig jövője lehet. Valahogy a beszédet a birtokára fordította; anyagi viszonyaira, a családjára. Vendége szeretetreméltósága elfelejtette az őrnaggyal az előbbi kellemetlen jelenetet.

Klára ott ült a kis szobájában; novembervégi, hideg nap volt. Asztalkát huzott a kályha közelébe; irt. Határozott szándéka volt most már, hogy nevelőnővé legyen; gondolta, majd gyakorlati felfogásu nagybácsijának is kikéri a tanácsát. Ottónak is irt, Breslauba. Szerette volna tudni általa azokat a feltételeket, amikkel a szemináriumba felveszik. Mosolygott, ha rágondolt, hogy fog örülni az unokafivére e soroknak; hiszen az ő keze irta őket.

Ujabb napok teltek el; a multkori beszélgetést elfelejtették. A fiatal lány az ablak mellett ült; kis ajándékokon dolgozott karácsonyra; apának, a Klein-Hermsdorfiaknak. Mellette Hédi levele, aki a világ legbarátságosabb hangján hívja meg karácsonyra. - El kell jönnöd, - így ír - hogyan süthetnénk meg Klárikánk nélkül a sok ünnepi kalácsot? Stanci néni egész biztosan számít arra, hogy segíteni fogsz. Én nem igen érek rá; nekem van munkám elég, tudod jól, hogy ha Freben itt van, ellát mindenfélével; pillanatig se ereszt ki a karmai közül. Dávid azért nagyon jó fiu; nem csodálkozol, hogy mindennek dacára Dávidnak szólitom? Képzeld csak; nem hallgatott semmiféle egyéb névre. Mit tehettem, ha csak nem akartam örökösen bosszantani? Már erősen készülök a karácsonyra; Dávid szőnyeget kap, amire a nagy lábait

rakja; a közepe puha szőrme. Stanci néninek kosár készül a kulcsai számára; de lehetséges, hogy majd elkölcsonzöm tőle, ha én nem kapok másikat a lakodalmamra. Ottó is itt lesz már 21-én; nagyon hiányoznál neki, ha nem jönnél. Papa is nagyon kéret, hogy jöjj.

- Nem, nem mehetek, lehetetlen; - mormog a fiatal leány, fáradt szemével újból keresztülfutva a papíron. Ugyan mit csináljak én ott annyi boldog ember között, mikor magam olyan boldogtalan vagyok?! A fejét a kezére támasztja és kinéz az ablakon, a szürke, téli égbe. Látja magát, mint nevelőnőt, valami uriháznál. Lehet, hogy rosszul bánnak majd vele. Lehet, hogy örökösen bosszantani fogják. Nehéz hivatás; ezer kényelmetlenséggel van összekötve. De hát mégis csak cél, életfeladat. Akkor elfojthatja a saját bánatát; élhet a hivatásának; pedig ezt most komolyan, határozottan akarja.

Specht kisasszony lépett be; levelet hozott Berlinből. Ottó írása. Majdnem kétségbeesetten ír; semmi okosság az egész levélben. - Ne légy nevelő; ne menj idegenek közé; - így áll benne. - Sokkal jobb, sokkal gyöngébb vagy, mint amit az ilyen hivatás megkíván. Nem akarom; meg is védelek ellene, amíg csak élek. Ostoba gyereknek tartasz, de majd bebizonyítom neked, hogy micsoda erős akaratom van; és hát egyszóval: nem adok semmiféle felvilágosítást. Nem akarom, hogy belebetegedj a sok tanulásba, hogy aztán előkelő családok ostoba gyerekeinek fejébe verjed a tudományt. Majd eljövök érted karácsonyra. Huszonegyedikén kezdődik a szabadságom, majd a ti várostokon keresztül utazom és magammal viszek. Ujra más levegőbe kell jutnod, hogy feladhasd az ilyen gondolatokat.

- Balgaság; - suttog Klára és ijedten ejti el a levelet. - Hát nem esküszik össze minden ellenem? Ugy látszik, nem tehetek egyebet - magamnak kell egyenesen ahoz az intézethez fordulnom. Micsoda együgyűség is volt tőlem, hogy ennek a hóbortos fiúnak irtam! Viharos természetével olyan sokszor hozott zavarba. Ugyan mért is kinoznak úgy az emberek? Hagynának; hadd menjek nyugodtan a magam útján. Fáradt vagyok; nem bírom elviselni ezt az örökös ellentmondást. Azt hiszem, belébetegszem, ha még sokáig tart.

Ujra nyílt az ajtó; újra a házvezetőnő. Kicsit izgatottan fest; főkötőjének a lila szalagjait felkötötte magasra. A kezében különleges, melegházi virágokból font gyönyörű bokréta pompázik; szép, csipkés papírvédőbe van burkolva. A hangja az izgalom miatt sokszor majdnem felmondja a szolgálatot. Brennenberg ur megbízásából jött be; az szépen tisztelteti a kisasszonyt; tiszteletének melegházi... vagyis hát meleg tolmácsolásaképen a melegházából küldi ezt a kis mutatót.

A fiatal leány ijedten ugrott fel; kinyújtotta a két kezét.

- Maga Brennenberg ur hozta; most odaát van az őrnagy urnál. Nekem adta ide, hogy a kisasszonynak vigyem be. Nagy skatulyába volt; selyempapírosba csavarva - csipogott tovább a meglepett hölgy. - Bizony ilyen még igazán sohse láttam.

- Istenem, istenem! - Klára csupa halványság.

- Nono Kláríka kisasszony; - mond Specht leányasszony hirtelen csupa barátsággal, - a bokréta még mindig a kezében van; nem vették el tőle, - ennek bizony jelentősége lehet! Én nagyon örülök neki; nekem igazán olyan volna, mintha a fél országot ajándékoznák nekem, ha a kisasszonyka férjhez menne... Hiszen idehaza ugyanis olyan... olyan nagyon... izé...

- Fölösleges; - mond halkán a fiatal lány.

- Nohát azt épen nem mondtam; - fordít a beszéden a leányasszony; - hanem biz Isten örülnék neki, ha több öröme volna az életben, mint itt, az apja uránál. Az öreg néha nagyon furcsa; a kisasszony még nagyon fiatal, aztán egy ilyen - végre is - gazdag, előkelő ember - Specht a fejével az ajtó felé int - no igen; akkor volna mit nevetnie a kisasszonynak. Nohát vegye már át ezt itten; elég sulyos. Hadd gyujtom meg hamar a lámpákat; ottkinn sötétedik.

A fiatal leány hirtelen kiegyenesedett. Ijesztően halavány a ködös félhomályban. Aztán a kezével mozdulatot tesz az asztal felé, mintegy mutatván, hogy a bokkrétát oda lehet helyezni. Mikor a házvezetőnő a fejét rázva távozik, a szívéhez kap, mintha valami testi fájdalom járta volna keresztül. Majdnem önkivületben esik aztán egy székre.

- Csak ezt ne! - nyög. - Uram Istenem, csak ezt ne!

A házvezetőnő szava úgy világított bele a lelkébe, mint valami villám. Választon látta magát: borzongott. Mintha az egyik ut fájára ez volna írva: »Jó ellátás; otthon; érdekházasság«. Ha így kellene történnie... ha így volna... ha az az ember merészelné, akire kezdettől fogva olyan ellenszenvvel tekint - ha az apja kényszeritené - az rettenetes volna! Nem; nem lehet; inkább a halált! Nehezen, kinosan lélegzett; a nehéz virágillat kezdte betölteni a kis szobát. A fejét a szék párnájára hajtotta; elnyilt szemmel nézett a sötétségbe, ami a szobán urrá lett.

Csakugyan; nyílt az apja szobájának az ajtaja. Félt attól a hangtól, amelyik megszólalt: - Köszönöm, őrnagy ur; majd megtalálom az utat magam is. - Mindjárt rá kopogtak. A következő percben megjelent az ajtó keretében egy alak, amelyiknek a körvonalait élesen világította be az előszoba fénye. Klára megismerte Brennenberget és kimondhatatlan ijedség lett urrá rajta. Egy percre elállt a szava. Aztán felállt; világosságot gyújtott. Az asztal közepére állította a lámpát és látszólagos nyugalommal Brennenberghez fordult. Az megállt az ajtóban és szemmel láthatólag nem tudta, hogyan magyarázza meg hirtelen megjelenését. Szokása szerint fehér kezével a szakállát simította végig. A lámpa fényében ragyogó briliáns sziporkázott át arról a kézről a gyönyörű leányra. Ugy támaszkodott a székhez, mint valami márványszobor. Bájos arcocskájában nyugodt határozottság.

- Minek köszönhetem a látogatását, Brennenberg ur? - hangzott hidegen, nyíltan a kérdés.

A megszólított közelebb lép; megfogja a kis, hűvös kezét. Az ajkaihoz akarja vonni; Klára megakadályozza benne.

- Klára kisasszony; - kezdi ő is nyugodtan, bár nyugalma az ifju hölgy hidegsége és tartózkodása erősen befolyásolja - én... kis beszédem volna Klára kisasszonnyal. Ugye megengedi, hogy helyet foglaljak? És arra kérem, kisasszony, hogy ezt ön is megcselekedje; hiszen sokkal barátságosabban beszélgethet az ember ülve. Kegyed... kegyed azonban, úgy látszik, szivesebben áll... Hát maradjunk állva... az is jó... hát igen... ettől függ az életem boldogsága... Nem vagyok már fiatalember, tul vagyok a harmincas évek felén; aztán nem is vagyok ugynevezett szép ember. - Ujra a szakállát simogatta meg; fellángolt a briliáns fénye. - Hanem a szívem, az a helyén van és abban a helyzetben vagyok, hogy az asszonyt állásához mértén eltartsam. És nem kell az ön hozományára tekintettel lennem... Ugy érzem, magános életet élek ott, az urilakban... szeretem, Klára és megkérdem... rám bizná-e az életét? A tenyere-men hordanám... mert igazán, Klára, őszintén szeretem és...

Közelebb lépett és a jobbát nyújtotta. Belejött a beszédbe; kerek szeme fénylett; majdnem szenvedélyesen függesztette a huzódózó lánykára.

- Köszönöm! - hangzott majdnem hangtalanul a felelet. - Nagyon sajnálom, de ajánlatát nem fogadhatom el.

A férfi megrezzent és leeresztette ölelésre tárt karjait. Az arcán határtalan elámulás. - Hogyan? - kérdezte, mintha nem jól értette volna. De kellett is, hogy rosszul értse! Ez a szegény leány, aki hálát adhatott az istennek, hogy egyáltalán megkérték, ez... ez utasítana vissza nemes embert, gazdag embert? őt? a környék leggazdagabb földbirtokosát? Őt, aki a városka majdnem minden számító mamájának álma? Ez utasítaná őt vissza? Képtelenség!

- Hogyan? - kérdi újból.

- Köszönöm, - felel Klára - és kérem, hogy ezt a beszélgetésünket tekintse befejezettnek. - Csodálatosan szép volt a fiatal leány ebben a pillanatban. Nagy, máskor olyan szelid tekintetű szeme lángolt a felháborodástól; lángolt a győzelmében biztos kérő durvaságán. Szőke haja egyszerű gyapju-ruhájára hullott; úgy vette körül az a sok fürtöcske az arcot, mint valami glória. Ugy állt ott, mint királynő, akinek valaki a magasságáig merészelt nyulni. - Köszönöm; - mondta még egyszer és kis keze akaratlanul az ajtó felé mutatott.

- Elutasít? - Brennenberg hangja csupa mély csodálkozás. - Elutasít? - kérdi hangosabban. Ez a hang most olyan, mintha harag volna benne; alig fékezett, leplezett harag.

- Igen; - felel halkán, nyomatékkal a lány.

- És mi az oka? - puhatol a férfi. - Hát nem ajánlottam fel mindent, amit asszonynak fel lehet ajánlani? Szerelmet, társadalmi állást, gazdagságot? Ugyan mi ellenérvet hozhat fel, hogy az ajánlatomat ilyen ridegen ellöki magától? Hiszen az apja boldog lett volna; hiszen annak a beleegyezésével jöttem el ide önhöz. S ön olyan hidegséggel fogad, ami határos a neveletlenséggel. A férfi, mikor egy leánynak felajánlja a szívét, a kezét, fel van arra jogositva, hogy megtudja a visszautasítás okát. Hogy olyan arccal feleljen, mint mikor a pincér valami étket tálal elébe s azt mondja rá: Köszönöm! - és aztán rám bizza, hogy ezt a »Köszönöm«-öt hogyan magyarázzam...

- Ha mindenáron tudni akarja, Brennenberg ur, ez a világon a legegyszerűbb ok. Tiszteletben tartom az ajánlatát és köszönetet mondok érte. Ugyan melyik lány ne volna hálás a férfinak, ki hitvestársul kéri - hiszen az a legfőbb bizalom jele? Tehát újból megköszönöm szives ajánlatát, Brennenberg ur, de nem fogadhatom el - mert nem szeretem Önt.

Brennenberg ur megkönnyebbülten sóhajtott fel. Tehát csak »regényes szeszély!« - Próbálja meg, kérem; - kérte szelid hangon - én türelemmel leszek; nem is fogom zavarni. De a legkisebb jelére lábai elé borulok. Kisérelje meg: talán mégis másképp gondolkodik rólam.

A lány türelmetlenül rántott egyet a vállán.

- Nem akarja?

- Nem; hiábavaló fáradság; én nem tudom szeretni most sem és nem fogom sohse szeretni tudni.

Akkor az apja lépett a szobába. Valószínűleg boldog jegyespárt vélt megpillantani; nagyot csodálkozott, mikor a lányát összefont karral látta állani a szoba sarkában. A kérő pedig majdnem hosszú orral lép az ajtó felé.

- Kertelés nélkül kosarat kaptam, őrnagy ur, - mond Brennenberg és az öreg urhoz lép. - Nagy megtiszteltetés lett volna rám nézve, ha a vejévé lehetek, - de hát ugylátszik - no; az ember nem hagyja olyan hamar abba a küzdelmet. Klára kisasszony, majd igyekezni fogok rajta, hogy naponként, óránként magasabb fokot foglaljak el a kegyeiben. Megkísérlem legyőzni az előítéletet, ami irányomban betölti. Mára persze vége tárgyalásainknak; viszontlátásra - majd olyan napon, mikor kegyesebb lesz hozzám az ég. - Mélyen meghajolt Klárka előtt; majd szoroson melléjélve, a fülébe suttogta: - Nem engedem, Klára, mert szép és én szeretem. Csak a javát akarom és amit föltettem magamban, azt keresztül is viszem. - Újból köszönt; megszorította az őrnagy kezét, aki szótlanul pillantott hol az egyikre, hol a másikra és elhagyta a szobát. Alig csukodott be mögötte az ajtó, a fiatal leány fájdalmasan kiáltott; aztán magába rogyott. Egész gyöngéd alkatát megremegettette valami jéghidegség. Mindkét kezét az apja elé tartotta, aki elsötétült arccal állott előtte. A hangja csupa könnyörgés: - Ne kinozz tovább, kedves apa, csak ma ne kinozz tovább; - úgy, hogy az öreg akaratlanul is visszafojtotta a szemrehányásait és azon iparkodott, hogy valamelyest magához térítse a szegény leányt.

- Bolondos vagy; - mormogott az öreg; - ilyen együgyü bogaraid vannak! - Kiküldte a Spechtet a szobából. Az is hosszú orral távozott. Hisz látta a vendégen, hogy nem valami nagyon ragyogott az arca az örömtől.

Mikor Klára egyedül maradt, a két kezét az arcába temette; nem akarta látni a zivatart, amelyik olyan hirtelen vonult el a feje fölött. Egy pillanatig elhagyta a nyugalma, józansága; csupa zavaros össze-visszaság az egész gondolatvilága. Lám; az imént egy férfi házassági ajánlatot tett neki; azt mondta, hogy szereti; ifjú életében először hallotta az ilyen szókat. Milyen szépnek képzelte mindig ezt a pillanatot! Hogy dobogott a szíve, mikor lefestette magában, - micsoda kéjes gyönyörűség a szavakban: szeretem, Klára! De így? Hallotta a sok szót, ami olyan dus tartalmu; - de hol a boldogság, az ilyen szavak kísérelője? Ehelyett kelletlenséget, igaz, benső felháborodást érzett. Kemény szavakat, durva visszautasítást váltott ki belőle a dolog; így nem beszélt még soha életében. Pedig mért? Hát nem páratlan szerencse, olyan, amelyik ritkán fordul elő a szegény lány életében? Nem lett volna jobb, hálásan megragadni azt a kezét, amelyik az övét kereste?

Dehogy! ezerszer is nem! - képtelenség. Igen, ha más mondja ezeket a szavakat; ha más áll így előtte. Ó, milyen fényben ragyogott volna akkor föl a szeme! Milyen szégyenkező, boldogító mosoly suhant volna akkor végig arcocskáján! Milyen gyorsan a keblén keresett volna menedéket annak, aki ezeket a szókat kimondta! Más! Klára felrezen álmodozásából; leejti a kezét - más! nevetséges. A vállát megrántotta, finom ajka köré keserű mosoly telepedt. Más, aki rég elfelejtette őt! Micsoda balga álomba, légvárba keveredett, tévedt bele!

Amott a lámpa; fehér fénye a még fehérebb, pompás kaméliákra esik. Olyan kihívóan válnak el a sötét kis ibolyától. Pompás, elragadó bokréta; briliánsgyűrűs kéz ajándéka. Mi mindent nem regél ez a sok büszke virág? A fiatal, sápadt leány szeme elé hirtelen a gazdagság, a könnyed, uri élet, elegancia képét varázsolja oda. Az ilyen csipkésbokréta szép, ünnepele asszony kezébe való. Nagy, magas, elegáns termék, vakító lámpafény, amint drágaköveken és boldogan ragyogó szemek fényén török meg. Az ilyen virágnak rövid életét édes illatoktól terhes levegőben kell kilehelnie. Vig zene, vig csevegés a kísérelő. Vagy ott hervadjon el, szép asszony drága budoárjában.

A fiatal lány gépiesen emelte fel a bokrétát. A pillantása a messzi távolba kalandozott. De aztán ellökte magától. Gyorsan felkelt; szekrénykét vett elő. Lázasan kutatni kezdett benne. Szalagok, gyöngy, levél röppent szerteséjjel; végtére kis, hervadt galyacska maradt a kezében. Tölgyfagaly; az asztal mellé ült vele; nem ügyelt a földön heverő kaméliára. A száradt levélre pillantott. Ha a leggyönyörűbb rózsákat kínálnák értetek, - suttopta - akkor se adnának oda. - Meg akarom tartani az emlékéte; csak az emlékezetét. S ezt csak úgy tehetem, ha magamat is megtartom. Inkább legyek egyedül; inkább dolgozzam a mindennapi kenyérért, mint hogy bőségben éljek olyan ember oldalán, akit nem szeretek, sohse fogok szeretni. - Majd megbocsátja, hogy olyan kereken visszautasítottam; de az egész lelkem fellázadt a kívánsága, vágya ellen. Majd megbocsát apám is, hogy nem tettem eleget a kívánságának; - de hát nem tehetek másképe. Igazán nem tehetek másképe. Majd keresztülvergődöm az élelele egyedül is; ujévkor elmegyek Breslauba és felvétetem magam a szemináriumba.

De ó; hosszú az idő még ujévig; az ember sokszor elveszti a türelmét; itt-ott sirva is fakad.

Az apja felszólítására, hogy magyarázza ki balga viselkedését, csak egy felelete volt: - Ha nem szeretem! - Arra az oktatásnak, magyarázatoknak egész zápora következett. A lányka csöndben, lehajtott fejjel hallgatta mind végig; aztán nyugodtan távozott a szobájába.

Brennberg majdnem mindennap eljött. És mindig figyelmes volt a lány iránt, bár az alig felelt a kérdéseire és mikor szerét ejthette, visszavonult magányába. Mikor néha oda is bemeleszkedett a makacs kérő olyan ürügy alatt, hogy virágot, vagy egy-egy ritka gyümölcsöt

hozott, hálókamrájába huzódott vissza; magára zárta az ajtót. Az apja ilyen erőteljes megnyilatkozások után csöppet se volt jó hangulatban; még a Specht is jótanácsokat akart adni.

Viharos, nedves volt kinn az idő; ádvent első része végéhez közeledett. Klára levelet kapott a nagybátyjától. Azt írta neki, hogy karácsonyra okvetlenül jöjjön el Klein-Hermsdorfbba, majd akkor tárgyalni fog vele arról, amit tenni szándékozik. Számíthat a segítségére.

Klára sóhajtott és a piszkos utcára tekintett ki; az átellenes házak fala csupa nedvesség. Nem szeretett volna Hermsdorfbba menni; mind újabb nehézségek álltak az útjába. De mért is nem ad a bácsi világos, határozott feleletet? Bizony; ha célhoz akar érni, magának kell a dolgot kezébe venni.

A nagybácsijának a levele végén utóirat következett. - Épen most jut eszembe, - írja, - nem ismerkedtél ott meg egy bizonyos Brennenberg ural, aki a ti vidéketeken vásárolt birtokot? Ha véletlenül találkoznál vele, köszönts a nevemben. Jó barátom; kitünő gazda. Sokszor gondoltam rá, hogy valamikor pompás vömmé lesz; de hát a kislányom a hosszú tiszttel szürte össze a levét. Mi volna, ha másképen kerülnék vele komaságba, Klárika? No ne vedd olyan komolyan: hisz nem lenne az se nagy szerencsétlenség. Hát Isten veled, ha látod, üdvözdöl őt a nevemben.

A lányka keze, amelyikkel a levelet tartotta, remegett. Keserü mosolygás ült ki finom ajkaira. - Hát ez se védelmezne meg; inkább borzasztó könnyelműségnek, meggondolatlanságnak tartaná, ha megtudná, hogy Brennenberget visszautasítottam! Most már igazán nincs senkim; magamnak kell az életen keresztül gázolnom, - nohát küzködjünk, ameddig lehet. - Felemelkedett; felvette kis, szörmével ékesített kabátját; muffját, keztyűjét és elhagyta a házat.

Ritkán ment el hazulról; különösen csunya időben. De ma mintha hajtottá volna valami; valami belső félelem, nyugtalanság; szűk lett neki a kis szoba. Kinos volt ott ülni egyedül, az ablak mellett. Az utcán hideg szél fogadta és szétzilálta szőke fűrtjeit. De gyönyörűséggel ment neki a szélnek, hidegnek. Hagyta, hogy a jeges lehelet lehütse forró homlokát. Kiment a kapun; alig ismerte azokat, akikkel találkozott. Klára a kíváncsi pillantásokkal se törődött, amik útján kísérték. A vadászkeret magános utjaira fordult be; nem látott ott egyetlen élő lelket se. Már alkonyodni kezdett, bár alig ütötte el a hármát. Voltak széltől védett helyecskék is; ott sétált fel és alá. De mintha nehezebbre esett volna a járás; a lába felmondta a szolgálatot. Szeretett volna valamelyik fához dűlni; úgy érezte, az van így, aki nehéz betegség után indul sétára.

Szomoru volt a lombtalan park. Majdnem olyan halott minden, mint az ő kedélyében. A fák levele piszkosan, csatakosan lepi el a földet. Tél lett az ő szívében is. A gyöngye rügyeket mind letépte a gonosz vihar. Versecske jutott az eszébe; a multkor olvasta. Most félhangosan mondja el:

„Őszi eső, vihar, ha zug
A szive csalárd volt, hazug...
Egyedül nektek mondom el,
Hiszen hallgatni tudtok
Mint szeretem még mostan is...”

Ujra nála vannak a gondolatai. Ó; ha most itt volna mellette; ha a szívére borulhatna! Nevetéses; nincs itt, s nem is jöhet. Valószínűleg nem is emlékszik már rá, akivel a hermsdorfi parkban csatangolt. Már nem tudja, hogy a szemébe pillantott, hogy dalokat dalolt neki. Vajjon hol van? És vajjon boldog-e?

Férfi alakja fordult be a sarkon; gyors léptekkel közeledett. Klára felismeri Brennenberg felsőkabátját és zöld kalapját. Mint varázslat alatt, úgy marad állva. Ki árulhatta el, hogy itt

van? Brennenberg gyorsan közeledik feléje; a kalapját már messziről lengeti. Klára gyorsan megfordul és egy mellékvágányra lép. Sötét lett; köd feküdte meg a parkot. Gyorsan előrehaladt: de már hallotta a férfi hangját maga mögött:

- Nagyságos kisasszony; igazán csodálkozom, de nagyon boldog vagyok. Hogy ilyen magányban, ilyen időben találkozunk! Engedje meg, hogy hazakisérjem; hiszen nem sétál már sokáig; sötétedik.

- Köszönöm; - felel Klára hidegen és gyorsan továbblép; - nem akarom fárasztani és nincs szükségem kísérrőre.

- No hát ez egyszer akarata ellenére is elkisérem, mert szeretnék végre bizonyos határozott feleletet a föltett kérdéseimre.

- Határozott feleletet, Brennenberg ur? Igazán úgy rémlik, hogy elég határozottat adtam, - felel Klára, aki remeg a félelemtől ez újabb leánykérésen.

- Ugy van, Klára, de hát ne siessen úgy. - Brennenberg a kezét egy pillanatra Klára karjára teszi. - Engedje meg, hogy még egyszer nyíltan beszéljek önnel; igen kérem erre. Forduljunk itt vissza; rövid leszek. - A karcsu alak oldala mellett gépiesen megfordult; a kis fekete fátyol alól szeme félelmesen nagy és ijedt. Összeszorítja az ajkait és az ut szélén lépdel tovább.

- A multkor, nagyságos kisasszonyom, - kezdi a férfi, - kijelentette nekem, hogy nem szeret és azért utasítja vissza azt, amit felajánlottam a kezemet s a szívemet. Hanem én szenvedélyesen szeretem kegyedet és azt hiszem, ezt már ki is jelentettem. Így mindkettőnk részére bizony szomorú a dolog; ön leányos méltatlankodással utasítja vissza a férfit, akinek nem tudja a szívét odaadni. Nemesen gondolkodik, Klára, de balgán cselekszik. Ön szegény; egész élete attól a két szegény, öreg szemtől függ, amelyik most még olyan aggodalmasan pihen magán. De azok a szemek talán nemsokára bezárulnak, - ugyan mihez akar akkor kezdeni olyan világban, aminőt mostan élünk? Hiszen olyan fiatal, olyan szép! A nevelőnő hivatása nem olyan könnyű, mint ön gondolja; az ön gyöngéd alkata nem alkalmas arra és a lelke sem bírná el, hogy idegen akaratnak, zsarnokságnak önkényesen alávesse magát. Gondolja, hogy menedéket talál a rokonainál? Én azt tartom, kegyed erre se alkalmas; nagyon büszke ahhoz, hogy jótéteményeket elfogadjon.

- Beláthatja, hogy igazam van mindabban, amit mondok; és hallja meg a többit is. Hosszu ám az élet; s amiben az ember könnyen hisz akkor, mikor fiatal, míg együtt működik a képzelet az erővel, vagy mikor még az élet költői mellékkörülményei mérvadók, rémségesen prózaivá és torzzá válik arra az időre, mikor megértünk, megöregedtünk. Nem olyan bájos idill ám az, ha az embernek gondoskodnia kell sajátmagáról; nem olyan kecsegtető ám a valóságban a tiszta kis padlásszoba és az, ha az embernek a legegyszerűbb életszükségletét a keze munkájával kell megkeresnie. Ilyesmit regényben kellemesebb olvasni, mint a valóságban megcselekedni. Eljön az idő, mikor az ember sok mindenbe belefárad és vágyva tekint maga körül; olyanért, amit megragadhasson nagy gyöngeségében. Elkövetkezik ez az idő még a legerősebb, legbüszkébb jellemre is; és szörnyű dolog az, amikor be kell az embernek vallania önmaga előtt: lám, visszautasítottad azt a kezét; vissza valamely álomkép, valami szeszély miatt. Mert szeszély az, olyan szeszély, aminőt minden finomérzésű fiatal leány érez. Bizony, minden leány, akinek a kérője a valóságban másképp fest, mint az álombéli...

- Szeretném, Klára, ha elkerülné ezeket a szomorú tapasztalatokat. Még azt a megalázó érzést is elviselem, hogy a kezét nem - szerelemből, hanem tiszteletből nyújtja nekem. Nem kintom tovább avval, hogy irántam való szerelmet erőszakoljak ki. Majd eljön az a boldog, gondtalan, rendezett viszonyok, kényelmes életmód közepette. Azt akarom, hogy az öreg ur életének estéje szép legyen; magával együtt akarok ezen iparkodni. Hálás leszek minden

barátságos szaváért... kérem, újra kérem, Klára kisasszony; próbálkozzék meg velem; adja ide a kezét... tudja, én...

Lehajolt, hogy a fiatal leány arcába pillantson, kinek nagy könnycseppek hullottak végig halvány arcán. Keze, ahogy a fehér kendővel törölgette könnyeit, remegett az izgalomtól. Ugy rémlett, vad, kárhuzatos álom az egész. Hisz ez az ember az igazat mondotta; meggyőzően, ellentmondást nem tűrően! Hát nem csakugyan álomkép volt az, aki miatt őt visszautasította, őt, aki annyi sok értéket ajánlott fel? Mégis: inkább a halált; inkább nyomoruságos küzdelemben, egyedül az egész életen át, minthogy olyan szívet láncoljon az övéhez, amelyik sohasem lehet az övé! - Nem bírom! Nem tehetem! - zokogott; fájdalmában a szeméhez nyomva a fehér keszkenőt. - Hiszen magammal együtt szerencsétlenné tenném... nem bírom!

- Nem kell most felelnie; - nyugtatja meg a férfi. - időt hagyok egészen karácsonyig és a szavamat adom rá, hogy addig nem kerülök az utjába. Az apjával is megígértettem, hogy addig nem beszél kegyeddel rólam és az én dolgaimról. Nyugodjon meg, nagyságos kisasszony, - tette hozzá nyomatékosan, aggodalmasan, - menjen csak előre; majd némi távolságból követem. Hiszen sötétedik és kegyedet várja a meleg szoba.

Gépiesen indult Klára hazafelé a rosszul világított utcákon keresztül. A házuk kapujánál megfordult; tiz-tizenöt lépésnyire ott állott Brennenberg; a kalapjával tiszteletteljesen bucsut intett.

Valamelyik utcalámpás fénye szőke, kettéválasztott hajára esett; a fiatal leány a kezét a szívére szorította, amelyik zakatolt valami benső aggodalomtól. Láz rázta meg, mikor az átmelegedett szobába lépett, majd újra, mintha jéghideg vízzel öntötték volna le. Fájó agyvelejében vad táncot járt ezer gondolat. Nehezen lélegzett; egy székre ereszkedett a kályha mellé. Ha a szemét behunyta, mindenféle alak táncolt a szeme előtt. Maga előtt látta Krosky szép arcát, mintha nagy távolságból közeledne; és mire közel ért torzzá változott. Mind nagyobb lett a látomás és egészen közlőrl Brennenberg kerek szeme mered rá. És újra hallja a hangját: - Álomkép, szeszély végett eltaszítja magától az erős, hü kezét! Hirtelen mintha vad forgatagban fordulna meg körülötte minden. Ugy tetszett, hallja még apjának és a házvezetónőnek a hangját, aztán teljesen elvesztette öntudatát.

Hóval, jéggel nem takarékoskodott a december; szakadatlanul hullott az áldás. Szüzi fehér, friss, vastag lepellel vont be mindent; az emberek lépései elmosódtak. A kocsikerék lenyomataiba pár perc alatt új pihe gyült. A fák ágain megmaradtak a nagy, fehér pelyhek, gyönyörű tájjá varázsolvá a várost, mezőt. Összeroppant a hó sulya alatt némely korhadt ág. A szürke ég alatt éhes, károgó, visító madarak raja huzódott észak felé. Az ég pedig olyan, mintha végtelen mennyiségű havat rejtene még magában.

A város főutcáiban élénk járás-kelés; a járdákon mindenféle rendü, rangu és osztálybeli népség tolong. A lassan haladó, elegáns, szörme-ékes hölgyek között gyerekek hancuroznak. Meg-megálltak egy-egy fényes kirakat előtt, amelyik karácsonyi díszben pompázott. Az üveglablakokon keresztül vágyó pillantásokat vetettek a sok mindenféle felséges holmira. Falusiak hatalmas csomagokkal sorakoztak egymásmögé, katonák, gyerekklányok - a kezükön a kis pártfogoltjaik. Lassan, csevegve, fecsegve vonultak föl; kereskedők gyors léptekkel hagyták maguk mögött a sétálókat, fecsegőket. Némelyek válogattak, végig mustrálták valamennyi kirakatot. A kocsiuton szánok; a benneülőök úgy be vannak bugyolálva, hogy csak az orruk hegye látszik ki. Aztán óvatosan a nehéz társzekerek. A bérkocsisok fáznak, a kezüket dörgölik, s vágyakozón tekintenek utas felé. Az égből pedig szakadatlanul hullik a fehér pihe; a járó-kelekből percek alatt hóembereket formál. Az ifju hölgyek kacér sipkáján is megül a hó; szőke, barna fürtöknek a legszebb ékessége. A férfiak felöltőjére, öreg asszonyok esernyő-

jére is rátelepszik, rászáll a gyerekek iskolatáskájára és a karácsonyi bódésok vászontetőire. Ha itt-ott lerázzák is a fehér takarót, ráfekszik újból minden élő és élettelen dologra.

A tolongás közepette fiatal tiszt haladt. A keze felöltőjének a zsebében. Szörmegallérját kicsit felhuzta; úgy festett, mintha nem érdekelné semmi és rosszkedvű lenne. Megállott egy ékszerész kirakata előtt és a pompás drágaságok szemléletébe merült.

- Szép kis karkötő... ez itt, ni, a briliántos csattal! - beszél magához. - Ilyen korállosat vettem mult évben a kis Évának - csunyául drága; de látom még, mint ragyogott fel az örömtől fekete szeme. Ugyan hol lehet? Ugyan ki dobál most csokrokat a lábához a proscenium-páholyból? Uristen, hogy minő unalmas lett a világ; no ezek ugyan szép ünnepnapok lesznek!

- Krosky, van valami üzenivalója Klein-Hermsdorfba? Épp most kaptam szabadságot! - hangzott mögötte, egy ismerős hang.

- Tiszteltetem az uraságokat! - felel Krosky, Freben főhadnagy urnak, akinek nevet az egész arca.

- Semmi egyéb üzenivalója Krosky?

- És egész különösképen ónagyságát, a menyasszonyát üdvözlöm! - teszi hozzá Krosky és közömbös arca semmit se változik.

- Köszönöm, - felel Freben; - majd átadom. Örülni fognak, ha hirt hallanak magáról. Stanci néni majdnem minden levélben, amit a menyasszonyom ír, kérdezősködik magáról.

- Nagyon hizelgő! Hogy, mint van Pieper kisasszony?

- Ó, egész jól érzi magát. Csak unatkozik itt-ott, mert a menyasszonyom mértföldes leveleket írogat nekem és az sok időbe kerül. Meg aztán Stanci néninek a jogara felét át kellett engednie a kis Hedvigemnek. Minden erejével a háztartásra vetette magát a kicsike, és miután Klárka már nincs Hermsdorfban, nincs akivel fecsegen. Mert tudja, a menyasszonyom...

- Klárka kisasszony nincs már Hermsdorfban? - kérdi Kipsky továbbhaladva; Freben mellett.

- Nem; már régen nincs ott; S.-ben van az apjánál. Nekem sietnem kell, Krosky. Isten vele! Megy a karácsonyi bálra? No hiszen maguk csak jól mulatnak itt... Isten vele; kellemes ünnepnapokat!

- Isten áldja, Freben! - A két tiszt kezét fog; Krosky visszafelé indul. Az ékszerész kirakatánál még egyszer gépiesen megáll. A kirakat előtt most egy ur is van; karján fiatal hölgy.

- Nézd csak, Pál, be gyönyörű! Ó - hallik egy friss hang. - Látod, tompafényű arany függelék, rajta fényesebb aranyból szőlőlevél, meg smaragd... ó, de szép!

- Nagyon drága dolog ez, Elzám, - felel a fiatalember. A hangja tompított. Olyan pillantással néz a kísérőnéjére, amelyik azt látszik mondani: - Hidd el, megvenném neked az egész kirakatot, csak tudnám!

- Pál! - mond a nő, s Krosky látja, mint száll arcába sötét pirosság, mikor a szemét a kísérőnéjéhez emeli. - Hát nem látod, Pál? Egyetlen olyan ügyes, izléses függelék sincs közte, mint az, amelyiket nekem vásároltál négy héttel ezelőtt, házasságunk kötésekor? Nincs olyan szép egy se itten az egész boltban; és olyan pompás izlése is csak egy embernek van, az én férjecs-kémnek!

Olyan boldogságtól ragyogó ez az egyszerű, kedves asszonyka; olyan bájos a mozdulat, amelyikkel elvonja az ablak mellől az urát.

- Drága, kedves és szerény vagy, Elzám! - és újra hallatszik a fiatalasszony hangja. Krosky nem vehette ki, mit mondott; elvegyült a tömeg morajlásában.

Utánuk meredt; bámulta a fiatal asszony nemezkalapjához erősített kék fátyolt, míg csak el nem tűnt a szeme elől. Az ajkába harapott és újra a kirakatablakot bámulta, Ime a függelék, amely okot szolgáltatott arra, hogy boldog - szerény szivekbe pillantson, úgy szerette volna tudni, kik lehetnek! - Irigylésreméltó ember! filozofál Krosky, ahogy a bájós arcocskára gondol és a módra, ahogyan az asszonyka akaratlan tetszését valami drága, idegen tárgyon igyekezett elrejteni. Majd Frebenre gondolt és arra, hogy az is milyen boldog arccal vált el tőle. Lassan továbbhaladt s az ürességnek valami kényelmetlen érzése vett erőt rajta. - Csak már tul volnánk az ünnepnapokon. - sóhajt; - ilyenkor mindig olyan erkölcsi «Katzenjammer» száll meg; no aztán a farsangban annál jobban helyreáll az egyensúly, mikor az ember egyik hejehujából a másikba kerül.

Gondolkodva haladt tovább; minden elégedett arc bosszantotta. Hazaérve, odavágta az inasának a felsőkabátját, a kályha mellé telepedett; jó mélyen a hintaszékbe. A szőnyegről jókora szentbernáthegyi kutya tápászkodott fel; farkcsóválva állott meg az ura előtt. De ma nem volt egy barátságos szava hozzá a gazdájának.

A szoba elegánsan volt berendezve. Függyönök, drapériák mind meggyvörös színben ékeskedtek. Heverők, divános, kis fotelek mind ugyanabban a színben tartva. Az ablak előtt elegáns diófa-íróasztal; rajta egész csomó csinos tárgy, pompás óraszerkezetek, hőmérő-állvány, sévresi porcellán, fotográfiák bronzkeretekben. Majdnem valamennyi kép szép női alak, arc; könyvek, keztyük, ezüstnyelű lovaglóstor.

Az íróasztal fölötti falon fekete, faragott keretben nagy kép. A nézőre sereg, egész fiatal arc tekint le.

Az asztal fölötti falon hatalmas fotográfia. A kerete faragott fa; csomó fiatal arc pillant az emberre, «Hősi halált haltak a királyért, hazáért» ez állott a kép fehér szegélyén. Ezek az ezred elesett bajtársai; Szedánnál és Párisnál hullatták vérüket.

A tükör telitüzdelve táncmultságok jelvényeivel. Az a nagy márványtartó a kandalló fölött csupa látogatójegy. A falon a képek fiatal, élettől duzzadó tiszt izlésének megfelelők; biz azok nem hölgyek budoárjába valók. Csak a játékasztal fölött van egyszerű fekete keretben egy arckép. Negyvenes asszony; a kifejezése ritka lelkes, szeretetreméltó. A sötét szem mintha csupa szeretettel függene most is a fiatalemberen, ahogy gondolkodva pillant a kályha vörös paraszába. Ez Krosky anyja; és a fiu megható gyöngédséggel adózik az emlékének. Előtte az anyja minden asszonyok koronája; s bárha külömben nagyon könnyü mértékkel szokta mérni az asszonyi nem tulajdonságait, annál magasabb helyet foglalt el az anya a fia szívében. Most is rágondol; eszébe jut, hogy mikor, mint kis kadett szabadságra jött haza, milyen ujjongva csüggött a nyakán; milyen viharosan csókolta mind újra finom metszésü, piros száját és a szemét. A szemét, amelyiknek olyan lelkes, bensőséges volt a tekintete! Honvágyat érzett utána; pedig hiába, nem vetheti magát a szerető karok közé! Két év óta halott az anya. Krosky megsimitja a homlokát, sóhajt.

- Micsoda szomorú fickó lett belőlem azóta! Mióta? - az ősz óta - vallja be végtére habozva sajátmagának. - Nem izlik semmi; se bor, se játék, se... De még ha meg is kísérlem és belevetem magam az árba, a forgatagba - nem az igazi, régi jókedv az. Örökkön örökké a szemem előtt az a két kék szem; - az az erdő, az az alkonyati napsugár!

A fiatalember gyorsan felemelkedett és az íróasztalához lépett. A jobboldali fiókot olyan gyorsan nyitotta ki, hogy a cifra, bronzkeretes fotográfiák egyike nagy recsegéssel hullott a földre. Nem ügyelt rá, hogy a korall-nyakékes kis színésznő lent fekszik a földön; gyors mozdulattal egy rekeszbe nyult, honnan tárcát vont elő. Az ablakhoz lép vele, mert a gyorsan bekövetkezett alkonyat árnyékkal tölti be a szobát. Kinyitja a tárcát; hervadt rózsát von elő onnan és ajkához emeli. Teli tüdővel élvezzi a száradt virág illatát. Lehunyja a szemét és most

tisztán áll előtte az a bájos lény, akinek olyan édes volt a pillantása és akit valamikor olyan királynőien diszitett ez a rózsza.

- Ha úgy állana mellettem, mint az a fiatal nő a férje mellett az ékszerbolt kirakata előtt! Ha olyan alázatos, olyan igazán asszonyi lenne - nem én volnék-e a világ legboldogabb embere? Most ki vagyok? - Olyan ember könnyelmű életét élem, aki a vagyona révén semmiféle élvezetet nem tagad meg magától - de nem elég nekem. Kielégített az valaha is? Ugy hittem. Attól a perctől fogva, hogy az a leány olyan tekintettel nézett rám, aminőt csak egyszer láttam... az anyám szemében - olyan tiszta, olyan ártatlan, olyan bizakodó - azóta undorodom a saját életemtől. Kezdetben azt hittem, szeszély az egész; hamar tuestem rajta; - de nem; nyomorultul érzem magam, olyan nyomorultul, mint a kutya - és mihez kezdjek így?

- Minő boldog ember lesz holnap Freben: - füzi tovább gondolatait: - majd a kis feketéjét csókolgatja! Becsületesemre, hát a pokolba is! - Dobbantott; elfordult és kimeredt az ablakon. Besötétedett; a havazás elállt; a gázlámpákat meggyújtották. Odaát, a szomszéd házban, egyik házas bajtársa lakik, W. kapitány. Egyik szobának világos az ablaka; Krosky látja az asztal előtt ülni a fiatal asszonyt. Mellette kis, öt éves fiacskája. Mindkét fej könyv fölé hajolva és az anya lassu ütemben lóbál valamit a fiucskának. Barátságosan szól a gyerekhez; aztán nevet és szájon csókolja. Az apa átellenben ül. A kisfiu felugrik; átszalad hozzá és az ő nyaka köré fonja a karjait. Krosky gyorsan megfordul; fel- s alá kezd járni a szobában; lehet félóra is, ami járkálásban telik el. Aztán csönget s odaszól belépő inasának: - A felöltömet! - Nem birom ki tovább itt egyedül. - Sapkát, keztyűt vesz. Elhagyja a házat.

Odalenn az utcán pillanatig állvamarad; aztán előrelép és megindul. Hatalmas, világos palota előtt áll meg. Felmegy a széles lépcsőn s nemsokára a tisztai kaszinó tagjait üdvözlí. Nincsenek ma sokan; nyilvánvaló, hogy a pajtások legtöbbje már megkezdte a karácsonyi szünetet. Hiszen holnapután a szent este. Egyik asztalnál helyet foglalt; üdvözölte a három tisztet, akik már ott ültek. Pincér étlapot tett elébe; gyorsan átolvasta. - Bifsztek, kotlet, bécsi szelet. Mindig ugyanaz. Képtelen leszek soká ezt az étlapot böngészni. Á; nem eszem semmit. - Egy üveg óbort! - mond hangosan.

- Hé, Krosky! - kiált rá a kis Trebnitz. - Nem hagyná inkább azt a bort, vagy sört? Nem inkább inna velünk pezsgőt?

Krosky felpillantott és csak most látta, hogy az urak előtt csinos, metszett, magasnyaku, finomtalpu üvegpohár áll. Olyan vígan gyöngyözik benne a rózsaszínű Sillery. Köszönettel fogadta a poharat, amelyiket a jókedvű Trebnitz őfelé nyújtott. Aztán megkérdezte: - Tán csak nem isztok versenyt?

- Mais non; - felel hanyagul Trebnitz; a többi poharakat is megtöltve. - Az eljegyzésemet ünnepelem!

Krosky meglepetten tekint a kis, jókedvű tisztre. A józan eszében kételkedik. - De igazán; - mond a társaság egy másik tagja, - ma reggel óta olyan szorosan fogják, akár a tüzes csikót.

- Á, lehetetlen, Trebnitz! Komoly a dolog?

- Igenis, alássan jelentem: ma délután egy órától kezdve Kovalszky Margitka urhölgy vőlegénye vagyok.

- Kovalszky Margitka? - furcsán hagyja el a szó Krosky ajkát. Aztán felveszi a poharát. - A menyasszonya egészségére, Trebnitz, sok szerencsét! Tiszta szívből kívánom; - teszi hozzá és megrázza a bajtársa kezét.

- Köszönöm, Krosky! - A boldog vőlegény újra tölt. Krosky olyan képet vág, mintha idő, jelen mind eltűnt volna előle. Trebnitzet nem látja; valahová a terem mennyezetére mered.

Nem is hallja a bajtársak vidám nevetését, a poharak csengését, ami mind az ifju menyasszony dicséretét zengi. Bizonytalan gondolatok gomolyognak a lelkében; szót, formát nem talál; csak a szívét dobogtatja meg valami.

Trebnitz felállott. - No de most percig sem maradhatok tovább; a kicsi vár rám; mennem kell.

- Vár rám! - visszhangzik a Krosky lelkében. Gyorsan felugrik; nem is vesz bucsut; megragadja a felöltőjét s lerohan a kis palota lépcsőin. A világos ékszerészbolt kirakata előtt állva marad. - Ott fekszik még a függelék, ami annyira elragadta azt a fiatal asszonyt. A gázlámpa fénye belekapott a zöld kövekbe és sötét reflekszel tölti meg a fiatal ember szemét. Belép a boltba; látni kívánja az ékszert. Aztán az árát kérdezi; fizet; a zsebébe csusztatja az elegáns bőrtokot. Olyan szorosan fogja, mintha a világ legdrágább kincse volna vele; és úgy tetszik, valami forróság ömlik át a karján a szive felé.

Nagyot lélezkzik, mikor végre újra a szobájában van. Az inas már meggyújtotta a lámpákat; a szép, nagy állat hizelegve dörgöli az orrát a gazdája kezéhez. A fiatal tiszt széket húzott az asztalhoz; elővette az ékszertokot. Ugy hajolt a ragyogó tárgy fölé, mintha titkos írást olvasna le róla. Sokáig ült így - a tűz rég kialudt a kandallóban. A szoba kihült: még mindig álmodozva tekintett maga elé. A keze göndör, sűrű hajába mélyesztve. A nagy állóóra a kandallón egyik órát a másik után verte el: nem hallotta. Végre felállt; a legtisztább boldogság, legodaadóbb gyöngédség ragyogott sötét szeméből. - No most már ne várjunk egy percig se - siessünk hozzá; vár ránk!

Mikor másnap délután az inas megjött a vasutról és a szobát akarta rendbehozni, - látta, hogy az ur elutazott. Ki tudja, hová? A lábával valami tárgyba akadt. Belegabalyodott egészen; az a valami csörrent; az ijedt szolga előbb szögestalpu cipőjére pillantott, aztán halálos aggodalommal a kis - Éva arkéjére, amelyik ott maradt bronzkeretében a földön, még az előttevaló napról. Pedig a szép hölgy úgy örököttette meg magát a hadnagy ur részére: nyakán a korallékszer, fekete szemében hálás mosoly.

- Jézus Mária, szent József! - dadogta az ijedt gyerek. - Inas megkap bőrtön; kámpec! - Megvakarta a fületövét és a hatalmas pofonra gondolt, amelyiket akkor kapta, mikor a bájos kis keret lábát elgörbítette. S im most darabokban tartja a kezében!

- Szüzmária! - ismételte és a fejét csóválta; - hanem ugyan hogyan is vághatta a hadnagy ur a földhöz, mikor úgy becézte az eredetijét? Hányszor szalajtották őt az elmúlt évben hatalmas virágcsokrokkal a bájos kis színésznőhöz, és ime, most minden odavan; vége! Az ur rémségesen megváltozott; hanem azért jó ember, azt meg kell neki hagyni.

Az inas elégedetten veregette meg a zsebét; aztán visszatette a helyére a képet. Öt darab vadonatuj tallért kapott az urtól... a holnapi karácsonyi ünnepre! Micsoda napok lesznek ezek! Nagy adag gulyások lebegtek a lelki szeme előtt; és a pálinka se hiányzott mellőlök. Aztán ott van a felső emeleten a Marinka; avval el lehet a tánciskolába menni.

Ragyogóan, vakítóan süt bele a nap a kis szobáskába. Az ágyon, amelyik gondosan van körülaggatva zöld függönnyel, gyöngéd, finom alak fekszik. Az arcoskát szőke, kicsit zilált fürtök veszik körül; a szem zárva; keble nyugodtan emelkedik, sülyed a fehér hálóing alatt. Az a keze ott a paplanon olyan sápadt; olyan átlátszó. Látszik, hogy nagybeteg keze. Bizony, nehéz beteg volt a szegény gyerek; ezt a legjobban Pieper Konstancia kisasszony tudja, aki ott ül az ágy fejénél. A szemét anyás gondoskodással függeszti a szép, sápadt arcra.

Az volt aztán ijedelem, mikor a hir Klein-Hermsdorfba érkezett! Klárikának idegláza van; félrebeszél, örült dolgokat mond. Stanci néni a szívére kötötte a Hédinek a gazdaságot: pár darab ruhát hányt a bőrdöndbe s örült gyorsasággal a városban termett. Épen jókor érkezett; a

kedves gyerekeknek még segítségére lehetett. Hiszen az a szegény öreg ember, aki olyan kétségbeesetten térdel a lánya ágya előtt, teljességgel elvesztette a fejét! A Specht meg a világ minden kincséért se tette volna a lábát a betegszobába. A tifusz ragályos. Neki nincs szüksége arra, hogy ilyen veszedelemnek kitegye magát - újévkor különben is elutazik.

A kis, kerek nénit teljesen lefoglalta a betegápolás. Nagy szeretettel gyakorolta az ápoló kötelességeit; jó szíve kezdettől fogva hajlott a szelid, fiatal leányka felé. Hosszu, nagyon hosszú éjjeleket töltött a folytonosan rémképeket látó beteg ágya mellett. - Uristen, mi mindent kellett hallania! Szinte potyogott a könny a szeméből. Tudta már, hogy mért olyan szomorú ez a szegény gyerek a beszállás óta; azt is sejteni kezdte, mért hagyta ott olyan hirtelen Hermsdorft. - Szegény szivecske; - mormogott - és én nem sejtettem ebből semmit! - Ilyen semmirekellő gazember, mint ez a Krosky! Hát mégis igaza volt Ottónak!

Egynéhány nap óta szünőfélben van a veszedelem; valamelyest csökkent a láz. Azok a nagy szemek újból értelmesen tekintenek; hálásan mosolyognak a kedves kis nénire. Persze, a leányka majdnem mindig alszik; ép az imént aludt el jó mélyen. Darab ideig még az ágya mellett ült barátságos ápolónője. Majd felemelkedik, halkán beteszi maga mögött az ajtót. - No most megyek és megtudom az öregtől, kicsoda, micsoda az a Brennenberg, akiről ez a szegény gyerek annyit összegagyogott.

Határozottsággal nyitott be az őrnagy szobájába. Az öreg karosszéken ült a kályha mellett; sápadt volt, rosszkedvű; szemmeláthatóan még a pipája se izlett neki. - Hát őrnagy ur - kezdi Stanci néni, az öreggel átellenben foglalván helyet, - maga úgy fest, mintha a tyukok megették volna a kenyerét. Nincs már oka a buslakodásra; Klárrika percről-percre javul. Mihelyt lehetséges, összecsomagolom a gyereket és viszem Klein-Hermsdorfb.

- Csakhogy az nem megy ám, Konstancia kisasszony! - jelenti ki az öreg ünnepélyesen. - Klárának kötelezettségei vannak itt és azokat...

- Kötelezettségei! No, Uristen! - Stanci néni csodálkozva néz a kis, viharvert férfiúra, akinek az arcán kinos zavar telepedett meg. Gyorsan pár erőset szippantott; a kék felhőket maga elé eregette. Az átellenben ülő hölgy nem nyomhatta el a köhécselést. De úgy tetszik, az öreg észre se vette.

- Micsoda kötelezettségek azok? - kérdi végre, - ha szabad tudnom?

- Hát - izé - tudniillik - hiszen beszélhetek magával nyíltan, Konstancia kisasszony. Az öcsém mindig mondja, hogy kegyed határozott természetű fehérnép; helyén van az esze és végtére mégis csak jobban érti annak a módját, hogyan készüljön el az ember a lányszívvel. Az öreg katona nem ért ilyesmihez, az már igaz. Mert én már bizony Isten felsültem minden bölcseséggel.

Átellenben a kerek, barátságos arc tulajdonosa bátorítólag bölintott. Egész az ő esete; bizalmi dolgokba nagyon szeret beleolvadni. Az aggódó apa ki is öntötte előtte a szivét. Hogy hogyan szereti Brennenberg a lánykát; hogy az milyen makacs és minő ellensége a saját szerencséjének. Nagy baj ám ez; a balga leányzó mind azt hangoztatja, hogy ő nem bírja szeretni Brennenberget. - De már ugyan kérem alássan, Konstancia kisasszony; hogy az ember ilyen nagy jövedelmű, dús gazdag embert ne szeressen! Hisz olyan ember az, mint az arany és úgy beleszeretett a lányba, akár valami ifju zászlós. Hanem hát a lány kereken visszautasította. Ugy, hogy meg kellett kérnie: gondolná meg a dolgot újra. Majd karácsonykor eljön a feleletért. - És holnapután karácsony. A szent estén itt lesz Brennenberg; most B.-ben tartózkodik. Azért van ott, mert azt mondja: igen nehéz dolog neki, hogy elkerülje a házunkat. Most hát ez a leány ahelyett, hogy meggondolná a dolgot, halálosan megbetegszik - ugyan micsoda feleletet adjak én hát annak az embernek?

- Őrnagy ur, én ezt igen egyszerű dolognak nézem, - véli Stanci néni. - Én barátságosan megszoritanám a kezét, aztán azt mondanám neki: - Kedves Brennenberg ur...

- Kedves pajtásom! - javítja ki az őrnagy. - Mindig annak szólitom, hiszen egy ezredben szolgáltunk!

- Akkor hát: Kedves pajtásom; szivből sajnálom, hogy semmi bizonyosat nem mondhatok ebben a dologban, mert a leányom megbetegedett; nagyon komolyan megbetegedett. Még csak a gyógyulás után van - de mégis azt a tanácsot adnám, hogy keressen magának másikat. Van a világon csinos leány elég és az olyan derék legénynek, aminő maga, nem kerül nagy fáradságába hogy feleséget találjon. Ahogy én ismerem Klárikát, nem kell ennek ez az ember se most, se máskor!

Beszédközben Stanci néni felemelkedett; egyik kezét a csipőjére rakta és győzelmes mosollyal tekintett az ámuló őrnagyra. A bölintása csupa barátság, mintha mondaná; - Igenis; így van; így gondolkodom.

- Ugyan, ugyan! Tréfál! - dadog az öreg ur. - Hogyan mondhatok most ilyesmit a Brennenbergnek, mikor teljes beleegyezésemet adtam a tervbevett házassághoz? Mindig azt hittem, kegyed értelmes nőszemély...

- Csak tartsa meg a véleményét, -, de lássa, őrnagy ur, ilyen gyöngéd dolgokban a férfiak sohse látnak tisztán. Én ugyan csak öreg kisasszony vagyok, de voltam én valamikor fiatal és nagyon jól tudom, hogy a nő sohse enged idegen befolyásnak ott, ahol gyűlöl, vagy szeret. Jobban ismerem a Klárikát és nagyon jól tudom, hogy ilyen fajtáju emberrel - még ha nyakig aranyban uszik is - határtalanul boldogtalan lenne. Meg vagyok róla győződve, hogy a kedélye beteg; kedélyi bajok okozták a nyavalyáját. Hallgattam, mikor lázban félrebeszélte és minden szava erre az ügyre vonatkozott. Ki lehetett érezni, hogy kényszeríteni akarják valamire. Ezennel erélyesen megtiltom magának: ha nem akarja az amugy is beteg gyermeket még betegebbé tenni, egy szót ne szóljon vele többet az ügyről.

- Hogy ettől lett volna beteg? Micsoda oktalanság, Stanci néni; no igazán azt hittem, értelmesebben lehet magával beszélni. Megfázott a könnyelmű; este, ködös időben kifutott az utcára; sétálni ment! Még hogy attól váljon beteggé, mert férjhez kell mennie!

- Igen; olyanhoz, akit nem szeret; - folytatja Stanci néni. - Nem ő volna az első, aki ebbe belepusztulna; röviden: ez a dolog így van és nem lehet rajt változtatni! Nemcsak magam mondom; az orvos is megkérdezte, nem ment-e át szegény gyerek sulyos kedélyi felindulásra? - Hisz magam se tudtam és csak lázas beszédeiből okosodtam ki valamennyire - és most már tisztán látok. Ki tudja, hogy megkinozták maga, meg az az ember...

- Én csak a javát akartam; - védekezik félénken az öreg ur.

- Arról meg vagyok győződve, őrnagy ur; - ad igazat neki a néni, - hanem most már igazán akarja a javát szegénynek és ne kinozza többet.

- Istenem, mit gondoljon a dologról Brennenberg? - kérdi az öreg ur. - Annyi szép reménnyel volt; magam is azt mondtam neki...

- Majd beszélek avval én! - felel erélyesen Stanci néni. - Hiszen végtére neki is van valamelyes szive?!

- Mert én biz meg nem mondom neki; - mond az őrnagy, kialudt pipáját falnak támasztva. - Az a gyönyörű birtok; azok a pompás viszonyok...

- Klára még fiatal és nagyon boldog lehet akkor is, ha birtok nincs beleszőve a játékba.

- Asszonycsiripelés; ma nem olyan sűrű a házasodó legény. Ugy érzem, kiadom a kezemből a felelősséget, ha engedek, - mormog az öreg ur. Fájt neki, mikor látta, mint száll füstbe a sok szép légvár, amit magának felépített. - Hogy örültem volna! Ilyen szerencsét szalasszon el az ember - a mennykőbe is; csináljon okos dolgot az ember, ha csomó asszonyszemély van ellene! - Gyorsan felállt és a fejéről a sapkáját az asztal lapjára vágta.

Stanci néni belátta, hogy a leghelyesebb, ha az üvöltő oroszánt nem ingerli. A legelfogulatlanabb hangon jelentette ki, hogy őtet most már várja a betege. Távozott a szobából és az öregre bizta, hogy barátkozzék meg a véleményével.

Klára felébredt közben; kicsiny, gyöngéd kezét az ápolónője felé nyújtotta. Kék szeme örömtől ragyogott. Stanci néni lehajolt a fiatal lányhoz és cuppanós csókot nyomott fehér homlokára. - Jól aludtál, kicsim? - kérdezte és elrendezte a rendetlen vánkosokat a lány fejécskéje alatt.

- Jól, édes néni. Olyan jó vagy; pedig bizonyosan tükön ülsz itt az én kis szobámban. Olyan nagy szükség van rád Hermsdorfban!

- Nincs rám olyan nagy szükség, kedves Klárám, - felel a néni és pohár málnavizet kever a betegének. - Hédi az utóbbi időben úgy letolt a trónusomról, hogy nyugodtan rábizhatom az egészséget. Itt van a levele; nagyon fájlalja a betegséged, és hogy karácsonyra nélkülöznie kell bennünket. Végtelenül örül, hogy már kicsit jobban vagy. Ugy látszik, pajkosabb, bolondosabb, mint valaha; mindenféle bolond meglepetést eszelt ki Dávidja részére. Többek között nem irt arról, hogy én nem vagyok Hermsdorfban és hogy te is hiányozni fogsz. Ha Frebner megérkezik, és keresni fog, akkor rémült arccal akarja elbeszélni, hogy a kövér Hübner, a gazdatisztünk, megszóktetett engem! Nohát ilyen balgaságok is csak a Hédi fejében szülehetnek... az a szegény, ártatlan Hübner...

Stanci nénit félbeszakította Klára halk nevetése. Az a gondolat, hogy a kövér, pirosképű öreg ur, aki mindig asztmától szenved, megszóktetheti a derék néni, tulságosan komikus volt előtte. A néni még a Hédi tiszteletlensége fölötti felháborodását is elfelejtette, mikor a kicsiny, sápadt ajkat nevetni látta.

- Elképzelem, micsoda képet vág Freben, mikor ezt hallja. Ilyenkor a balszemét összecsi; a jobbikból pedig kihull a monoklija. Mint irigylem Hédit az örökös jókedvéért!

- Majd megjön a tiéd is, szivem. Holnapután már ágyon kívül tölthetsz pár órácskát. Azt mondja a doktor ur. A szent estére egészségessé válsz. Ünnepe után mindjárt összecsigolunk; leviszlek Hermsdorfba. Ott piros és jókedvű leszel újra; bizd csak rám!

- Ó, néném! - felel halkán a fiatal lány és sóhajt.

- Csak ne lógasd a fejed, báránycám; - mond a néni és megfogja a kezét. - Fiatal vagy, sokat várhatsz az élettől; még sok minden olyas vár rád, ami szép, ami jó. Nincsen olyan emberi élet, amelyiknek utján ne nyílnék az öröm virága. Ha az Uristen nem is teljesíti valamennyi kívánságunkat és sokszor fájdalmat is mér ránk, mégis jól csinálja a dolgát és hálásnak kell lennünk, hogy balga kívánságaink betöltetlenek maradtak.

A fiatal lány a fejét ingatta; nagy szemében, mit most a mennyezetre emelt, könnycsepp csillogott. Az elszenvedett sok fájdalomra gondolt. Hirtelen úgy állott a pár pillanat a lelke előtt, mint a villám, amelyik a betegségét megelőzte. Furcsa, derék ember; olyan kiugró, kék a szeme. Hiszen azt kívánta, hogy rövidesen határozzon. Ez volt a kisértet, amelyik az elmúlt hosszú napokon a lelke előtt lebegett; elsötétített körülötte mindent. Az a kép, amit Brennenberg tárt fel előtte ködös, alkonyati órán - most újra tisztán emlékezett rá, - «Nem olyan könnyű dolog ám, hogy az ember eltartsa magát; a nélkülözésekről, a létért való küzdelemről sokkal kellemesebb szép könyvben olvasni, mint valóságban átélni!» - Ezt mondta? Klára a

küzdelemre gondol, a nélkülözésekre. Hisz a sorsa megkívánja majd ezt is; kell, hogy ilyesmiben is része legyen! Nem léphet más utra, még ha minden a világon össze is esküszik ellene! Ó; bár már vége volna a karácsonyi ünnepnek!

Hangosan sóhajtott erre a gondolatra. Fog-e még valaha vigan szemébe nézni az életnek?

- Majd legyőzöl minden bajt, szomorúságot, gyermekem és én segítségedre leszek, bizzál ebben; - bátorítja Stanci néni és megszorítja a kezecskéjét. Aztán föláll; az ablaknál akad valami eligazítani valója; talán, hogy Klárrika ne lássa azt a könnyet a szemében? Szegény gyerek, akit úgy megcsaltak első, szent szerelmében; olyan könnyelműen, olyan gonoszul! Ugy sajnálta! Jó szívében gyűlölet kelt a csinos, barna tisztcske ellen, ki szeretetreméltóságával csábította el az ifju szívet s aztán gondtalanul fordult el tőle, mintha rózsabimbót tört volna le, hogy darab ideig ékességül szolgáljon és hogy aztán - elveszítse.

- Bár kinyitottam volna jobban a szemem; bár hittem volna az Ottó gyereknek! El kellett volna küldenem; de hát ki sejthetett ilyesmit? Nagyon mély lehet az a tövis; - füzte tovább a gondolatait; - hisz Brennenberg állítólag csinos ember. Meg tudnám magam pofozni, hogy nem vigyáztam rá jobban! - Kíváncsi vagyok, szól-e róla, vagy talán nincs hozzám bizalma?

Az ágy felől Klárrika hangja hallik: - Néném; jőjj csak ide hozzám; egészen közel; így... de ne nézz rám; így ni. Mondd csak, volt-e idő, mikor valakit - nagyon, nagyon, igazán nagyon szeretted?

Stanci néni átöleli a leánykát; mindketten pirosak. Az ifju, gyerekes teremtés és az öreg, ötvenéves hajadon.

- Igen? - kérdi Klárrika; Stanci néni bólint és nem lesz pirosabb.

- Aztán el tudtad felejteni?

- Elfelejteni? Nem, fiam. Hanem legyőztem magamban az érzést; tullestem rajta.

- És most boldog vagy? -

- Ugy van, Klárikám; az vagyok; megtaláltam a nyugalmamat. A jó Isten segített hozzá. - Majd valamikor elmesélem az egészet; ma inkább beszéljünk a karácsonyi ünnepekről.

- Drága jó néni! - szólta Klárrika és gyöngéden az ajkához vonja a kezét. Most még sokkal jobban szerette, mióta tudta, hogy a kedves, öreg szívet is felkorbácsolta valamikor a szerelem vihara.

Stanci néni gyorsan elhagyta a hálókamrát; az unokahuga lakószobájába lépett; most már egész csomó könnyet törölt le. Mikor darab idő múlva újra az ágyhoz ült, a kimerült gyerek már aludt. A gyógyulás nyugodt, üdítő álmát aludta.

December huszonnegyedikére csunya hideggel, jéggel és hóval köszöntött be. Éles hószemek libegtek a fagyos levegőben, megnehezítették a lélekzést; a háztetőket vastag jégcsapok ékítették. A sétány tavának befagyott jegén az ifjuság tolongott, sivalkodott, ujjongott. A Hattyutó a városka nevezetessége volt. Csupa új még; csakugy, mint a sok csinos villa a szomszédos parkok közepén. A tó tulajdonképpen régi, csak a neve változott meg. Két évvel azelőtt prózai név volt, úgy hívták: a «Marható». Ez a cím nem illett a mostani csinos környékre; be kellett látniok a derék városatyáknak. M. városi tanácsos és sörgyáros közbenjárásával, egynéhány csinos hattyu került a tóba. Másnap összecsdült a fél város a kis tavacska köré; a sima felületet méltóságteljes, fehér madarak szelték át! És nagy, fekete betűkkel ott ékeskedett a tó partján az új felirat: «Hattyutó».

A városka ezen ékességének déli oldalán háromemeletes, elegáns ház: a legjobb szálloda. A «Német Trónörökös»-höz van címezve. Nagy, arany betűkkel áll a felirat a bolthajtás s kocsibejárat fölött. Csilingelő szánkó siklik be; jól bebugyolált, behavazott, katonasipkás ur száll ki belőle. A háziszolga hosszú csengettyűt ránt meg; három-négy pincér ugrik elő a szavára és lekötelező szeretetreméltósággal fogadják a vendéget. Olyan ritka az utazóvendég karácsonykor; mindenki szivesebben marad odahaza.

- Meleg szobát! - hangzik a fiatal ember szava a hódprémes bunda alól. Az asztalkendőt lebegtető főpincér megérti.

- Egyes számú szoba! - kiált a vastag fogadós; másik pincér rohan előtte; a kövér pedig tessékeli fölfelé a «kapitány» urat. Kéri, maradna egy pillanatig a szalonban; a megrendelt szoba azonnal rendelkezésére áll.

- Mindenekelőtt pohár grogot; - mond a fiatal tiszt és leveti a felsőkabátját. Kényelmesen a divánra telepszik. Kíváncsian néz körül; fénylő haját rendbehozza, megpödri csinos bajszkáját s félhangosan kezdi: - No hát ennyire volnánk; hanem mostan?

- Messzire lakik innen Seiffert őrnagy ur? - kérdi a groggal belépő pincért, ki az üveget csodálatraméltó ügyességgel huzza végig az asztalon.

- Parancsol? - kérdi inkább szokásból, semmint meg nem értésből.

- Messzire lakik innen Seiffert őrnagy ur?

- Sajnos, nem bírnám megmondani; - felel az ügyeskedő pincér; - de mindjárt utána nézek. Minden este el szokott jönni ide; egy emelettel feljebb van a tiszt kaszinó helyisége... talán - beszélni óhajt vele - hadnagy ur?

- Ne-e-m; - felel a tiszt, könnyen elpirulva, - oda akarok menni később; próbálja meg kitudni, hogy hol lakik.

A pincér távozott és egy urral akadt össze az ajtóban. Széles, kicsi férfiúval, aki vastag szőrmebundát viselt. Utána inas jött, mindenféle ládát, bőröndöt cipelve magával. Azt a sok mindent nagy gyorsasággal rakta le, hogy segíthessen urának a pompás bunda lehámozásában. A fiatal tiszt elegáns, barna utazóöltönyben láthatta az alacsony, széles urat. Az arca piros, kerek; kék szeme kicsit előreugró. A szakálla vöröses; a kifejezése haragos.

- Grogot, Louis! - kiált és a kályha felé indul. Feleuton megáll és csodálkozva mered a fiatal tisztre. Az is csodálkozó, bizonytalan pillantást vet rá és félig felemelkedik a divánról.

- Az ördögbe is - Krosky? Maga az, vagy csak álmodom?

- Lehetséges - százados ur? Ugyan honnan kerül ide?

- Hát ön? - kérdi az utas és jól megrázza a tiszt feléje nyujtott kezét. - No de hogy milyen furcsán találkozik néha az ember! Sohse hittem volna, hogy a katonai iskola legkedvesebb, leghuncutabb, legkönnyelműbb hadnagyocskájával itt hozzon össze a jó sors? És még hozzá karácsonykor?

- Igazán szívből örülök; - felel Krosky. - Itt lakik, százados ur, vagy valahol a közelben?

- A közelben lakom; egészen közel. Néhány év óta szolgálaton kívül vagyok, kedvesem! A nagybácsim megtette végre azt a szivességet, hogy meghalt. Persze előbb rámhagyta a dohányt. Én bizony gazdává lettem azóta.

- Hisz mindig a legderekkab volt a derekak között, Brennenberg ur.

- Hm!... no igen, igen; - hiszen szolid ember voltam én mindenkor, a természetemben volt... De maga; mi van magával, széllebbélt, szivrabló? Még mindig nyolc naponként egyszer jelenik meg a gyakorlaton? he? - kérdi és a fiatal tiszt vállát veregeti.

- Ó; nagyon lehiggadtam! - felel nevetve Krosky. - Ha csak nem feltétlenül szükséges...

- No no no; még ma is végigfut a hátamon a hideg, ha mind a kalandokra, kalandocskákra gondolkodom, amelyekkel öfelsége legcsinosabb hadnagyocskája tápot adott B. városka rossz nyelveinek ezer pletykára... Isten ugyse; sokszor gondolkodom rá ma is; sokszor kacagok rajt. Isten a tudója, hogy szép dolog, mikor az ember elmondhatja a fiatalságáról: - Jól kiélveztem azt! - Szép emlékezés - nekem nem adatott meg.

- Mintaszerűen szolid életet élt, százados ur.

- Kellett, Krosky; kellett. Nem gondolja: magam is olyan szívesen vettem volna bele magamat egynéhányszor az örömök forgatagába?! Milyen szívesen megkóstoltam volna a bolondos, részegítő, vidám életet! De deficiente pecu - hiszen érti? Akkor inkább hagyja az ember - én most kezdek magamhoz térni. Persze túl vagyok már azon a koron, mikor az ember csak él, iszik, szeret és elfelejt rajta minden, egyebet. Most - - azon vagyok, hogy másfajta, jobb boldogságot szerezzek magamnak - - A kezét végighuzta a homlokán és változott hangon folytatta:

- A propos, Krosky; még mindig nem tudom, miért van itt? Talán csak nem titok? Drága kicsi kaland; ilyesmi hozta ebbe a fészekbe?

- Drága kis kaland! Ehe. Csakhogy nem kicsi kaland; inkább nagyon nagy, igen nagy kaland! Azok a kalandocskák, amiket ön képzeli, meghaltak számomra; én is azon vagyok, hogy állandó, nemesebb boldogságban keressék a vigasztalást... százados ur...

- Micsoda? - kérdi az kíváncsian és csodálkozva - és itt keresi, S.-ben? Hm; azt hinné az ember, itt alig akad olyasmi?

- Ugy látszik, nem ismerős itt, százados ur?

- Csak egynéhány családdal érintkezem; de azért tudok mindenről, amiről tudni érdemes. El nem találom...

- Elég, hogy én eltaláltam; - felel Krosky mosolyogva és magában sóhajtva teszi hozzá: «S bár tudnám, jól találtam-e el? -»

- Valahol a közelben ismerkedett meg a hölgygel? - kérdi a százados, egyenesen cél felé tartva.

- Igen; az őszi gyakorlatozáskor. Bizalmas leszek százados urral szemben; hisz úgy tetszik, egyforma helyzetben vagyunk. Amott az a könnyű fadóboz is erre enged következtetni: Schmidt, öfelségének udvari szállítója Erfurtban.

Brennenberg kicsit elpirult s a doboz felé fordult. - Ejnye, a szamárnak! - mormog; - hát nem itt hagyja a meleg szobában? - Hogyan? Hol is volt gyakorlatozás az idén ősszel?

- G. vidékén; nem valami kellemes hely; majdnem csupa paraszti beszállásolás.

- Ugy! És maga persze nagy birtokra került; szép leányka volt a háznál, mi?

- Biz úgy volt: - nevet Krosky; - tagadhatatlanul úgy volt!

- Hogy a gutába került az innen oda? Ember; maga olyasmit akar velem elhitetni, mint valamikor...

- Becsületesemre nem, százados ur! -

- Hogy hívják a birtokot? - kérdi Brennenberg, ki csupa izgalom már és nem ura kíváncsiságának.

- Nem mondom meg a hölgynek a nevét, akit szeretek; - csacsog Krosky könnyedén. Aztán komollyá válik: - Igazán nem felelhetek a kérdésére, százados ur. Olyan bizonytalan vagyok még a dolgomban; sötétben tapogatózom. De becsületszavamat adom, hogy mihelyt jó hírt közölhetek, kegyed lesz az első, akinek elmondom. Hálás köszönettel tartozom, amiért kicsit keresztülsegített azon a kínos hangulaton, aminőbe ilyen út előtt szokott lenni az ember. Most távozom, hogy átöltözzem - és fölemelkedik - de engedje meg, hogy a magam részéről elhatározásához legőszintébb szerencsekívánataimmal járuljak. Kezet foghatunk.

- Topp! - mond Brennenberg és az eléje tartott tenyérbe üt. - Ha holnap már szerencsés vő... hiszen tudja... (halkított a hangján, mert ép egyik pincér lépett be) akkor megiszunk pár üveg pezsgőt, persze ha - -

- Ha szabadságot kapunk rá; - egészíti ki a fiatal tiszt.

- Seiffert őrnagy ur a Kiskorona-utca. 84. szám alatt lakik, - jelenti, Krosky felé fordulva, a sejtelem nélkül való pincér. - Csak egyenesen előre tessék menni, hadnagy ur; aztán balra a sarkon, a negyedik ház...

A gázlámpa vakító fénye megkövült emberekre vetette világát. A két férfi keze elvált; Brennenberg úgy nézett a bajtársa pipacsvörössé gyuladt arcába, mintha nem is volna jelen. A titok felpattant. Egész megmerevedett, a karja lehullott.

Igy állottak ott - a pincér már eltűnt - egymással szemben. Olyan csönd, hogy az ember meghallhatta volna, ha pihe lehull.

- Seiffert Klárát gondolta? - hangzik végre a kérdés Brennenberg ajkairól.

Kroskyban hirtelen rettenetes sejtelem éledt. Forró vérhullám szállott a fejébe. - Igenis őt értettem; talán kifogása van ellene valakinek? A hangja éles volt; a keze akaratlanul a kardjának markolatára tévedt.

Brennenberg százados nem ügyelt erre a mozdulatra; egy székre roskadt és a kezébe temette az arcát. Mikor újra felnézett, csupa halaványság volt az arca. - Ugy; hát ezért; - mormogta; - hát ezért!

- Persze már régóta megegyezett a fiatal hölgygel? - kérdezte halkán.

- Megegyeztem! Hogy-hogy megegyeztem? Nyár óta nem láttam; nem is hallottam róla semmit. Szeretem őt és meg akarom kérni a kezét; ennyi az egész. Különben, uram, szinte csodálkozom sajátmagamon, hogy önnel szemben ilyen magyarázatokba bocsátkozom, hiszen...

- Csak nyugalom, Krosky, nyugalom; - kérleli az idősebb a heves izgalomban levő fiatal-embert. - Ujra hebehurgya, mint régen! Csak azt akarom kérdezni, vannak-e bizonyítékai arra, hogy viszontszeretik; a dolog úgy áll, hogy én is szeretem a leányt; meg is kértem a kezét, ma akartam végleges választ hallani.

- Megkérte a kezét? És feleletet vár? - kérdi Krosky és most már ő is halálsápadt. - Köszönöm! - mond aztán gyorsan. - De ez nem fog visszatartani attól, hogy ki ne jelentsem a hölgynek, hogy mindenkifölött szeretem őt!

- Ugyan hát feleljen! - kéri a tisztet Brennenberg majdnem könyörögve, mert a vonásaiban igaz fájdalmat lát. Ott csillog valami nedves csöpp a bátor fekete szemben. - Feleljen hát: viszontszeretik?

- Azt hiszem - úgy remélem - és ha nem volna úgy, akkor... akkor nem tudom, hogy mit csinállok! - kiált és egy lépéssel közeledik a százados felé.

Az pedig szemmel láthatólag küzdött magával. - Krosky; - mond - én - én azt hiszem, hogy egész bátran megpróbálhatja - - egész bátran megkérheti őt... Becsületes leszek: énnekem azt mondta, hogy nem szeret és ha mégis «Igen»-nel felelne, akkor mindenféle más okból tenné ezt. Először is azért, mert szegény leány és úgy véli, hogy ilyenképen apján - aki szűkös viszonyok között él - segíthet. Aztán meg azért is, mert valószínűleg minden oldalról akadnak, akik rábeszélnek. Magam is az utóbbiak közé tartozom, mert Isten a tanum rá, nagyon szeretem a lánykát. Igaz, csak feltevés - de én régtől fogva sejtettem, hogy a szíve másnál van. Hogy igazi mintaképe legyek a becsületességnek, őszinteségnek, Krosky, avval a gondolattal jöttem ide, hogy sokkal nagyobb a valószínűség arra, hogy megint a büszke «Köszönöm»-jével fogad. Így tett az első alkalommal is, mikor szívemet a lába elé raktam... és lehet, hogy mostan se tenne másképp... Krosky! és a lélekzetét visszafojtó tiszt felé tartja a kezét - maga nem ismeri ki magát ebben a fészekben - ne kisérjem el a Kiskorona-utcába?

Halkan szólt, de az a nemszép kék szem most csak úgy sugárzott a jólelküségétől. És volt abban a pillantásban valami fájdalmas is. Krosky, ki nem volt barátja az érzékeny jelene-teknek, teljesen elfelejtette irántuk érzett ellenszenvét; a kis, szőke urnak a karjába vetette magát és szorosán magához ölelte.

Bár kicsit kesernyés volt a mosoly: de kitűnő jellem a százados ur. Mikor rá akarta beszélni a fiatal leányt arra, hogy a saját szerencsáját, boldogságát megalapítsa, nem egészen önző érdek vezette. Kényszeríteni akarta, hogy boldoggá legyen. Most visszalépett, pedig érezte, mint foszlik szerte egy szép álma. Érezte, hogy végtelenül fáj az, ami a keblét nyomja - és vissza- lépett mégis, hogy ne álljon utjában az ő boldogságának.

Krosky szégyelte magát a hevesességéért. Ezt Brennenberg is észrevette. - Sohse kérjen bocsánatot; - szerelemben nincs tapintatosság. Az ön jogai régebbiek és azt hiszem, hogy önt viszont- szeretik.

- Nem akarnak az urak vacsorázni? - kérdi a csinos gazdasszony, a szobába lépve. - Hal- kocsonya, vagy kecsege rántva.

- Én itt vacsorázok; a másik ur Seiffertékhez megy; - felel Brennenberg.

- Oda? No hiszen fogadhatnak látogatót; hál' Istennek jobban van már a kisasszony. Olyan nagyon beteg volt!

- Beteg? - kérdi egyszerre mindkét ur.

- Beteg bizony; idegláza volt szegénykének. Az orvos azt hitte: rámegey.

- Mikor lett beteg? - puhatolózik Brennenberg.

- Lehet annak úgy négy hete. Várjunk csak; egész biztosan emlékszem; azon a napon, amikor utoljára volt itt, Brennenberg ur. Igen; csakugyan; úgy este tíz óra felé innen hívták el a doktor urat. Senki se hitte volna, hogy kilábol belőle.

A százados elsápadt. - Hadnagy ur, - mondta - siessen; vágja magát toilette-be. Azt hiszem, érdemes lesz. Majd én elvezetem.

Nemsokára egymás mellett haladtak a havas utcán. Az égen megoszlott a sok, szürke felleg; nem égette már a szemet az éles hópihe. Itt-ott csillag fénylett a megtisztult égbolton. Az urak lassan, hallgatva haladtak egymás mellett; mindenik a saját gondolataival volt elfoglalva. Krosky szíve aggodalmasan dobogott, ha az elkövetkező percekre gondolt. De lelkében újra feltámadt a régen átérzett, gyönyörű érzés; úgy érezte magát, mint azokon az immár nagyon távoli karácsonyestéken, mikor a küszöbre kuporodott, ügyelt a harangocska szavára. A harangocska szavára berepülhet; s ott várja a Jézuska ezer ajándéka! Micsoda nagy-nagy boldogság dobogtatta meg akkor kicsiny szívét! Ott, a zárt ajtó mögött, annyi várakozás, álom

gyümölcse - - S ma, ma a legszebbet, a legjobbat ajándékozza neki az ég. Melege lett; nem érezte a tél dermesztő hidegét.

- De ha visszautasít? - füzi tovább gondolatait. A szive majdnem elállt az ijedtségtől. - Hátha nem szeretett soha? Nem; hisz az lehetetlenség volna! Emlékezetébe idézte a mélytüzű kék szemet; olyan szem nem hazudik. Hiszen ezerszer olvasta ki belőle, hogy szívesen tekint rá... nagyon szívesen. És könnyes is volt az a kék szem, mikor hidegen bucsuzott tőle, mikor még azt hitte, hogy elszakadhat, hogy elfeledheti! - Hamar, hamar! vár rám! Akaratlanul meggyorsította lépteit; akkor csendültek fel a városka harangjai. A karácsonyi misére hívták az embereket. Majdnem minden házból világos sugarak verődtek ki az ablakon. Ujjongó gyermekhangok köszöntötték a ragyogó karácsonyfát. - A kis Jézus megszületett; - énekelte valamelyik gyermekcsoport egy kapu előtt. Krosky megállt és a kislányok egyikének pénzdarabot csusztatott a kezébe. - Ma már ne koldulj, kicsi, - mondta, a gyerek csinos, sápadt arcába pillantva, menj a templomba, aztán imádkozzál értem is! - A gyerek ránézett az elegáns tisztre; bólintott és elszaladt.

Brennenberg minderre nem ügyelt; lehajtotta a fejét és mintha semmitsem érzett volna a karácsonyest csodás varázsából. Nem hatotta át a tudat, hogy egyformán örül a fenyőfán ragyogó viaszgyertyának gazdag, szegény; egyforma áhitat üli meg a sziveket mindenütt... ó; szent, vig karácsonyest! A gyermekévek legbájosabb emléke - úgy száll keresztül az életén mindenkinek, ki olyankor boldog gyerekszemekbe pillantott, mint valami káprázat. Aki nem tette meg soha életében, - attól sokat, határtalanul sokat vett el az élet.

Krosky oldalán annak a hallgatag embernek sohse volt karácsonyfája. Magányosan nőtt fel; és talán ma először örvendett vidám karácsony estnek! A kezét végighuzta a szemén; egy ház előtt állva maradt és kényszeredetten nyugodt hangon mondotta: - Itt vagyunk, kamerád; ez az a ház - és felmutatott két tompán világított ablakra. - A nagyságos kisasszony szobája világos! - Isten vele, Krosky; kívánom, hogy nagyon boldog legyen!

Gyorsan megfordult és távozott. Krosky megállott a kapuban, utána pillantott, míg eltűnt az utca végében. Aztán felnézett a kivilágított ablakokra. - Vajjon sejtí-e, ki áll itt lenn? A függönyön keresztül fej árnyékát látta. - Vajjon az ő fejcskése?

Fent, a kis leányszobában, kellemes idő járta; fehér cserépkályha derüs meleget árasztott; az asztallámpa bevilágította a régimódi, kedves butorokat; a vasalt, eresztékes kihuzós-szekrényt, az ablak hófehér függönyeit. A barátságos szoba lakója - most kétszeresen barátságos, mert hiszen olyan hideg van kinn - szakadatlanul fel- s alá jár ott benn. Gyöngéd alakja finom kék posztóból készült gypju háziruhába van bujtatva; szőke fejcskését gondolkodva hajtja le. A keze a mellén.

Ha alkalmas az esztendő valamelyik napja rá, hogy szomorú emlékeket keltsen, hogy keserű fájdalmat még keserübbé fakasszon - akkor az a nap az, amelyiken örülnie kellene mindenkinek. Hiszen ettől a naptól majdnem mindenki vár valamelyes boldogságot.

A fiatal lány egyedül volt; az apja, mint mindig, a klubban. Stanci néni barátságosan homlokra csókolta kis védencét és a szentmisére ment. S most itt a sok gondolat; az emlékezet; kinzó kísértetek; jövőtől való aggodalmak. Ugy, hogy Klárka felkel a divánról és nyugtalanul jár fel- s alá. Kis lába majdnem hangtalanul érinti a kopott szőnyeget. Aztán az asztalról finom aranyláncocskát vesz fel. Játékosan pergeti az ujjain át; aztán a nyakára erősíti. Mintegy álmodozón forgatja; folytatja a sétáját.

Öreg édesapjától kapta a láncocskát; elhalt anyjának szóló, menyasszonyi ajándék volt valamikor. Milyen nehezére eshetett az öregnek, hogy meg kellett válnia ettől a szeretett tárgytól! A meglepett lányka úgy vélte, könnyek csillogtak az öreg szemében, mikor - köszönetét be sem várva - gyorsan otthagya. Karácsonyi ajándék az apjától; Klára szívből örül neki.

De felébresztette az elköltözöttre való emlékezést is; tisztán látta azt a nagy, nagy hiányt, amit halálával okozott. Oh, ha anyja volna! ha csordultig teli, bánatos, ifju szívét kiönthetné előtte! - Hélinek sincs anyja; de most bizonytal nem érzi olyan nagyon a hiányát; hiszen megtalálta azt, aki miatt az asszony elhagyja apját, anyját. Klárka gondolatai Hermsdorf felé röplenek. - A bácsi most alighanem meggyújtja a gyertyákat a karácsonyfán. - - Neki nincs itt fája; hiszen egyedül van. - - Neki nem ég gyertyácska, nem világol boldog pillantás.

A fiatal lány megállott és keserü fájalmában a kezébe rejtette arcát. - Ugyan hol lehet - ő? - Vajjon gondol-e rám azóta? ha csak egy pillanatra is? Emlékezetében tisztán látta, ki az első, keserü fájalmat égette a lelkébe. Haragudni akart rá, de nem tudott. - Ó; ha most a szobába lépne és azt mondaná: - Klára; nem tudok élni nélküled; ne utasíts el magadtól! - Ó; akkor - - igen akkor - - de hiszen nem történnek már csodák?! Még ilyenkor se, karácsony estéjén... Minő balga gondolataim vannak olykor - - ugyan honnan veszem őket? Szomoruan rázza meg fejcskékjét; a kedves mosoly, ami az imént játszodozott ajkán, újra szomoruvá válik. - Istenem; csak jönne már a néni; egészen oda vagyok a félelemtől így egyedül!

Odakinn hevesen csöngettek; erélyes lépések zaját vette ki. Az a valaki kettőt lépett egyszerre a lépcsőfokon. Ki lehetett? A levélhordó? - nem; az egészen lassan jár - - Brennenberg? Jószágos Isten. Még mindig sápadt arcocskája egy árnyalattal sápadtabbra változott. Ez a járás nem az övé - - Ottó?

A szoba közepén, az asztal mellett állva maradt. A szeme mereven az ajtón. Most a lépések az ő szobája felé közelednek - halkan - egész halkan - ez nem is az előbbi erélyes toppanás!

- Szabad! - mond félénken a lányka. Oda akart sietni, hogy maga nyisson ajtót, de valami megmagyarázhatatlan félelem visszatartja. Az ajtó lassan - majdnem habozva - nyilik meg és - valóság ez? - Ó - állott ott; az, akire az imént gondolt - és olyan kérőn pillant rá! - Klára! - hallja halkan a nevét. Ugy tetszik, a lámpa, a szoba ujjongó körtáncot jár vele. Kitarja a karját s már ott is fekszik a férfi keblén; hallja a hangját és alig érti, hogy mit mond. Még szorosabban a karja közé simul. Hiszen ugyis álom ez; ugyis nemsokára felébred és akkor ott van körülötte a sötét, keserü valóság. Nem akarja meggondolatlan szóval végét vetni a szép álomnak.

- Klára; igazán nem felejtettél el? Meg tudsz bocsátani?

Klára nem felel; felveti a szemét és könnyes mosollyal látja azt, aki olyan bensőségesen tudott ránézni. Nem ejt csodálkozó hangot; de piros arcán ott a boldogító tudat, hogy oda immár a bánat, szomorúság, keserv, gonosz aggodalom, gond... úgy odavan mind, ahogyan a jég enged a tavaszi fuvallatnak - - érzi, hogy mint leggyönyörűbb ajándék, a boldogság költözött karácsony estéjén szobácskájába.

Ott kinn, a nagyvilágban, szegénynek, gazdagnak asztalán egyaránt karácsonyfa csillog - számtalan derüs szív örvend a létnek - s bár nem ég karácsonyfa a kis szobában, erősebben világol két boldog szempár. Azok a könnyü, finom szálak, mint finom napsugarak elszakíthatatlanul egymásbafonódtak; rózsás fátyolt szőnek a két szép, boldog ember feje fölé. S álmodnak szerelmi boldogságról, ragyogó jövőőről...

Hogy a Stanci néni micsoda képet vágott, mikor sejtelem nélkül jött meg aznap este a karácsonyi miséről - igyekezett szegény, hogy mielőbb meggyujthassa kedvence számára a titokban diszített karácsonyfa gyertyácskáit - azt nem áll módunkban leírni. Hazaér lelken-dezve; ifju menyasszonyt lát ifju, boldog vőlegény karjaiban! Az öreg ur is minő gyorsan érkezett haza a klubjából! Brennenberg sugatott neki valamit! A csodálkozásnak, ujjongásnak vége-hossza nem akart lenni. Freben hadnagy ifju nevének élénk a képzelőtehetsége: ő maga elé rajzolja a képet. Egyike a legszebb históriáinak; és olyan pompás humorral tudja

előadni. Krosky vőlegény mivolta és menyasszony-szerzése szenzációja az egész ezrednek. Az is, hogyan képedt el Freben, mikor Stanci néni állítólagos szökését hírül adták neki. Az élénk fiatal asszonyka legszivesebben vigjátékot írna belőle; előadatná az ezred-kaszinóban, ha nem félné, hogy Krosky hadnagy ur felesége meg talál érte haragudni. Hiszen olyan diszkrét hölgyecske; nem mondotta el senkinek azt az esőköpenyeges eljegyzést... pedig ugyan jó revans lenne.

- Jó reggelt, Klára! - mond valamelyik szép reggelen az ifju Frebenné, amikor frissen, mint egy kinyitott rózsa, kábitó eleganciával barátője kis szalonjába lép. Klára az íróasztalánál ül és mosolyogva olvas egy levelet. - Jó reggelt, Klárikám! Bocsáss meg, ha zavarlak. Tudod, jövő héten ünnepeljük a közös évfordulónkat; itt van a papa meghívója. Azt mondja: tartsuk meg Klein-Hermsdorfban? Azt írja, Stanci néni megszámlálhatatlan kalácsokat készít; nem is szólván a baromfiudvarban végbemenő tömeggyilkosságokról. Ugy-e jöttök?

- Hogyne, hogyne! - mond vidáman a fiatal asszony és a kezét nyújtja az unokanővérének. - Hol ünnepelhetnék meg azt a szép őszi napot jobban, mint ott, ahol...

- Ahol lánccravertek bennünket; - egészíti ki hamiskásan Hédi, s Klára megfenyíti az ujjával.

- Ottó tiszteltet; - mond Klára és újra szétbontja a levelet. - Azt írja... bár szívügyek ezek, és csak énnekem szólnak, de hiszen a testvére vagy, hallhatod te is... Azt írja, hogy Heidelbergben egy fiatal leánnyal ismerkedett meg, aki nagyon hasonlít rám. Ugy látszik, tüzesen udvarol neki. A dicshimnuszát így végzi: - És ezt az angyalt Jozefinnek hívják! -

Hédi majd halálra kacagja magát a Jozefin nevezetű angyalon; előveszi magának, hogy a szerelmes diákot alaposan megcsipkedi. A ház ura lép a szobába; Klára elébe siet és csókra nyújtja piros ajkát. Olyan nagyon bájos lett ez a szőke, fiatal nő; kék szeméből a boldogság egész tavasza árad. Most ott áll a férje előtt egyszerű fekete selyemruhájában, nem visel más ékszert, csak a függeléket, amiben zöld kövek ragyognak. Hédi igaz szívvél vallja helyesnek az általános véleményt, hogy Krosky hadnagy uré a világon a leghelyesebb feleség.

- Ugye, velük együtt megyünk Hermsdorfba? - kérdi és az elegáns férfire pillant. - Hédi elhozta Seiffert bácsi meghívását...

- Hogyne! - felel a férje és halkán hozzát teszi: - Aztán elmegyünk az erdőre, megnézzük azt a helyecskét, ahol legelőször tekintettem gyönyörű szemedbe, hogy soha többé el ne feledjem!

- Pá, pá! - Hédi úgy tűnik el a szobából, mint a forgósél. Azt állítja, hogy Kroskyék roppant unalmasak és sokkal szerelmesebbek, mint ahogy fiatal párhoz illik.

- Igaz is; tudjátok, ki lesz még Hermsdorfban? - kérdi, pikáns arcoskáját újra bedugva az ajtón.

- Ki? -

- Brennenberg! - kiált - és becsapja maga mögött az ajtót. - Meg a menyasszonya! - hallik újból, följesztvén az ifju párt, amelyik a kis ördögöt már rég a lépcső alján vélte. Most hamis szeme ragyogva kémlel egyiktől a másikig.

- A menyasszonya? - Hát eljegyezte magát? - kérdi örömtől ragyogón Klára.

- El bizony! - meséli a kis asszony és bájos lábcskáját félig bedugja az ajtón. De el ám!... egy nagyon szép, nagyon kedves és egészen szegény leánykával!

- No ennek szívből örülök; - felel Krosky és megszorítja a kezét szép, fiatal feleségének. - Magam is; - így Klára - adja Isten, hogy épp olyan boldogok legyenek, aminők mi vagyunk!

Vége.

